sosyalist

YARIN

haftalık siyasi haber ve yorum dergisi

19 ocak 1977
SAYI 10
400 kuruş

Devlet Nüshası

İŞSİZLİĞİN ENFLASYONUN TEK SUÇLUSU

TÜRKİYE KAPİTALİZMİ

HALK NE DİYOR

BURASI MUŞTUR...

Ankara'dan bin kilometre uzakta bir ilimizdeyiz; Muş. 1977 de bin kilometrenin lafı mı olur? Bu karda kışta bile rahat bir otobüs yolculuğuyla 18-19 saate gidiliyor. Ama Muş-Ankara arası bin kilometreden daha fazladır. Faşist-gerici baskısının belkide en ağır olduğu yerler arasında Muş. Örneğin polis, lise öğrencilerinden birinin önünün kesip "sen filan falan kişilerle niye konuşuyorsun? Bir daha onlarla konuşursan başına gelecekleri sen düşün. Hem artık okula da gitmeyeceksin, burada okumayacaksın" diyebiliyor. Ve o gün okula gitmesini engelleyebilyor.

Lise müdürü öğrencileri toplayıp, "Bu okulda ben kürtüm diyen okuyamaz. Bu okulda aleviler okuyamaz. Bu okuldaki bütün komünistler temizleyecegim " diyebiliyor. Ve gerçektende alevi öğrencileri, ilerici öğrencileri birer ikişer çeşitli bahanelerle okuldan uzaklaştırıyor. Bu öğrenciler yakın illerde okumaya çalışıyorlar.

Muş'un duvarları, yeşil boyayla yazılmış "Tek kurtuluş İslam" yazılarıyla dolu.

Muş'un valisi bu kış ayında balkonda namaz kılıyor. Valinin daire müdürlerine gizli bir genelgeyle, işe alınacak bütün işçiler için önce Şıh Gıyasettinden -AP İl Başkanı ve AP Milletvekili Kasım Emre'nin kardeşi- bilgi istenmesi emrini verdiği, ısrarla söyleniyor Muşta. Aynı Vali, kandil gecesi camideki ayine -buna normal bir ibadet demenin imkanı yok- katılıyor ve sabaha kadar yörenin en ünlü şıhlarıyla "hu" çekiyor.

Muş'un polisleri, hergün her saat yolda adam çevirip, üstünü arıyor. Dernek basıyor. Cebinden çakı çıkan genç 24 saat karakolda tutuyor. Ülkü Ocaklının üstünde tabanca bulunuyor, elini kolunu sallıyarak karakoldan çıkıp gidiyor. Ülkü ocakları-Akıncılar teröründen ve onlara açıkça göz yuman polisin korkusundan. Muş da saat 17.00 den sonra sokakta adam bulmanın olanağı yok.

Milletvekilliği tek parti dönemlerinden beri belli şıh ve ağaların elinde. Muş'lu o tadına doyum olmaz kibarlığı ve esprisiyle "milletvekilliği mirastır" diyor. Gerçekten de öyle. Milletvekillerine bir bakıyorsunuz, yıllar içinde hep aynı soyadları taşıyorlar. Ya babadan oğula, ya kardeşe, ya amcaoğluna geçmiş. Parti farkının hiç önemi yok. Yarısı DP'de yarısı CHP'de yarsı da AP'de, yarısı "yeni CHP" de MSP'de. Şıhlar ,şıhlar ve ağalar.....

1973 mahalli seçimlerinde şıhlardan ağalardan bıkan Muşlular, hep bağımsızları seçmişlerdir. İl Genel Meclisiyle, Belediye Meclisine. Bu seçim işinin gelişimi şöyle: Biz dediler, genel seçimlerde CHP'yi destekliyelim, mahalli seçimlerdeyse ilk dört sıradan sonra tekler bizden, çiftler CHP'den karma liste yapalım. CHP razı olmuş buna. Fakat Mahalli seçimler gelip de Listeler düzenlenmeye başlayınca, karma listeye Muş'luların adayları hamal, baltacı, işçi, köylü oldu. İşte o zaman kıyamet koptu. Ecevitin "Halkçı CHP" sinin cevabı :"Ayak takımını biz aday gösteremeyiz. Hamaldan, baltacıdan, işçiden Belediye Meclisi, İl Genel Meclisi üyesi mi olur? "O zaman Muş'un uyanık kesimi derhal o baltacıları işçileri bağımsız aday gösterdiler. Sade göstermekle kalmayıp, seçimlerde kazandırdılar. Sonra, meclitler toplandı encümen seçimleri yapmak için işte o zaman "yeni CHP" AP ve MSP ile işbirliği yaptı, "ayak takımın"na "tek seçenek" (!) ... Muş'un "Ayak Takımı"na karşı MSP'nin, Ülkü Ocaklıların, balkonda namaz kılan vali nin, AP'li şıharın baskısı akıl almaz ölçülere varırken Muş'un CHP' lileri , AP-MSP- CHP koalisyonundan pek memnunlar. Faşizme karşı tek seçenek'e (!) ünlü paşa babalarının ünlü "Hadi canım sende" siyle cevap veresi geliyor insanın Muşun karları içinden.

Bu arada ÇHP ye bir önerim var. Hani 1977 de tek başlarına iktidara gelecekler ya (!) işte o zaman Muş Valisini şöyle kocaman bir ilin başına getirsinler, CHP Atatürkçüdür ya, devletin laiklik ilkesine bağlıdır ya, işte bu Vali onların çok işine gelir.

Bakmayın siz şimdi balkonda namaz kılıp, şıhlarla düşüp kalktığına, Laiklik ilkesini biraz ciddiye alan bir iktidarda amansız bir vali olur. Örneğin samimi dindarlara kan kusturur. Yollarda köylü kadınlarının örtülerini başlarından toplayabilir Cumhuriyet baloları düzenler. Zaten bundan önceki görev yerlerinde "sosyal demokrat" olarak tanınırmış...

Muş'un derdi anlatmakla bitmiyor ya, biz şıh Kasım Emrenin AP Milletvekili emmioğlu diye çağırdığı şıh YSE Müdüründen söz ederek bitirelim. Partizanlığı dillere destan bu müdür hakkında, İl Genel Meclisinin bağımsız üyelerinden İhsan Köse'nin verdiği bir önerge, bu günlerde Muş İl Genel Meclisinde görüşülecek. Bakalım sonuç ne olacak?

Önerge aynen şöyle :

İL GENEL MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1967 yılı iş mevsimi başlarında İlimiz YSE Müdürlüğüne getirilen M'Reşit Sarasaçlının 1976 yılı iş gündeminde bütün sorumluluklarını bir tarafa bırakarak, şahısların hizmetinde çalıştığı, devlet araç ve malzemelerini özel kişiler hizmetinde kullandığı, özel şahıslara haksız menfaat sağladığı, programı uygulamamış bulunduğu anlaşılmıştır. Benim tesbit edebildiğim aşağıda sıraladığım kanun dışı gördüğü işler, görevini kötüye kullanma ve şahıslara haksız menfaat sağlamak konuları üzerinde vilayetçe de durulmamış olduğu açıktır. Adı geçenin yersiz işlemleri şunlardır:

1. YSE Anbarından haksız yere 20 ton çimento Muş Milletvekili Kasım Emreye verilmiş, YSE Müdürlüğü emrindeki devlet arabaları ile bu çimento Kasım Emre'nin köyüne gönderilmiştir.

2. YSE Müdürlüğü hizmetindeki KOPROSÖR Kasım Emrenin köyüne özel olarak gönderilmiş, on beş gün devamlı olarak çalıştırılmıştır.

3. YSE Müdürü YSE'ye ait pikapla Kasım Emre'nin çocuklarını Ankaraya götürmüştür.

4. YSE Müdürü YSE'ye ait pikapla Kasım Emre'nin yeğeni Ali Haydar Emre'yi Van havaalanından getiritip, Bulanıktaki köyüne göndermiştir.

5. YSE Müdürü YSE'ye ait otobüsle Sendikacı Orhan Güngör'ü ve arkadaşlarını Muş'tan Ankaraya göndermiş ve tekrar Ankaradan Muşa getirtmiştir.

6. YSE Müdürü Muş Milletvekili Kasım Emre' nin oğlu tarafından inşaası taahüt edilen ve aynı milletvekiline ait bulunan Tapi köyü içme suyu inşaatında YSE'ye ait Dozer, Koprösor, Grayder ve diğer lüzumlu araçları seferber ederek çalıştırmış, müteahhid hiç bir iş görmeden muhammen bedel olarak gösterilen 250 bin lirayı iş karşılığı olarak istihkak raporuna bağlayıp almıştır. Böylelikle devlet malını çalıştırmış, hiç bir iş görmeyen milletvekilinin oğlu mütehaide havadan hazineden 250 bin lira haksız menfaat temin etmiştir.

YSE' Müdürü M. Reşit Sarasaçlı hakkanda hiç bir kanuni işlem yapılmadığı ve valilikçe bu görevi kötüye kullanma, hazineyi zarara sokma, başkasına haksız menfaat temin etme, devlet malı çimentoyu depodan gizli olarak başkasına vermek suçlarından hiç bir soruşturma yapılmadığı söylenmektedir. Bu kadar kanun dışı haksız muamelede bulunan adı geçen müdür hakkında valilikçe bir tahkikatta bulunulup bulunulmadığının açıklanmasını, bulunulmamış ise gözle görülen bu durumlardan valiliğin haberi olup olmadığının açıklanmasını, Valiliğin bu durumlardan haberi yoksa bu önergenin ihbar kabul edilerek İl Genel Meclisince durumun kurulacak olan bir komisyon marifetiyle tesbiti ile devlet malını çar çur eden, başkasına menfaatli veya menfaatsiz peşkeş çeken, başkasına haksız menfaat temin eden, görevini kötüye kullanan adı geçen müdürün durumunun tesbiti ile iddiaların gerçekliği anlaşıldığı takdirde hakkında kanuni işlem yapılmasını ve tahkikatın selametle yürütülmesi için adı geçenin derhal ve tedbir olarak işten uzaklaştırılmasını saygı ile öneririm.

Muş İl Genel Meclis Üyesi
İhsan Köse

sosyalist YARIN

Sahibi : Cenan Bıçakçı
Genel Yönetmen : Aydın Köymen
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Ender Yiğitel

Adres : G.M.Kemal Bulvarı 112/18,Maltepe/Ankara
Telefon :29 10 42 Posta Çek No :101648
Baskı : Daily News Ofset Dağıtım : Hür—Dağıtım

ABONE ŞARTLARI
Altı Aylık : 100 TL
Bir Yıllık : 175 TL

GELİŞMİŞ ve AZ GELİŞMİŞ KAPİTALİSTLER

aydın köymen

Yılın her ayında, ayın her gününde, günün her dakikasında tüm yaşam boyu devam eden bir çatışma.. Sadece tek tek ülkelerde değil ama tüm dünya düzeyinde devam eden bir çatışma... Çoğu zaman kanlı, kimi zaman kansız ama sürekli bir çatışma... Bugün dünyada ve Türkiyede olan bu. Bu çatışmanın iki tarafıda insan. Ama bunlar hem nicelik ve hemde nitelik bakımından birbirlerinden farklı insanlar. Bir taraftakiler sayıca az. Hem de parmakla sayılacak kadar az. Ortak özellikleri, ekonomik güce sahip olmak. Bunlar üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip. Ekonomik güçlerinin kaynağı bu. Dünyanın tüm zenginliklerine bunlar hükmediyor. Cennete ulaşmak için ölmelerine gerek yok. Yoksulluk, açlık, işsizlik bunların bilmediği tanımadığı, yaşamadığı olgular.

Kavganın öbür tarafında milyonlar var. Sayılamayacak kadar çoklar. Tek eksiklikleri ekonomik güce sahip olmamak. Cennet bunlar için ancak ölümden sonra olası. İşsizlik, yoksulluk, açlık her gün yüzyüze geldikleri olgular. Kültürsüzlük, bilgisizlik hep bunlar için. Ama aslında tüm zenginliklerin kaynağı bunlar. Bunların emekleri. Demiri, kömürü yer altından çıkaran, bunlara biçim veren, bunlardan makinalar yapan, bu makinaları çalıştıran, çeşit çeşit mallar üreten hep bu insanlar.

İşte kavganın tarafları bunlar. Kavganın bir tarafında milyonlarca emekçi, öbür tarafında ise bir avuç sermaye sahibi var. Kavga, emek dünyası ile sermaye dünyasının kavgası. Ve bu kavga, emek ve sermaye birbirinden ayrı olduğu sürece devam edecek. Öyle ise, iyi niyetle, insanları sevmekle, barış nutukları atmakla bu kavganın önüne geçilmesi olanaksız. Barışa ulaşmanın tek yolu var. Kavganın maddi temellerini ortadan kaldırmak. Yani emek-sermaye çelişkisine son vermek... Bu çelişki sürdükçe kavgada sürecek.... Bu bir gerçek. Bu gerçek, bir başka gerçeği doğuruyor. O da , bu kavgaya sermayenin son veremiyeceği. Çünkü sermaye, emek ile sermayenin ayrılığını savunuyor. Kavganın temeli ise bu ayrılık. Demek ki kavga, sermayenin zorunlu tercihi. Sermayedarların hepsi melek olsa, sermayedar oldukça, sermayedar kaldıkça bu kavgaya son vermeleri olanaksız. Bir başka deyişle, kavganın tek suçlusu sermaye. İstesede istemese de bu böyle.

Sermaye, sahibine kar getiren biriktirilmiş emektir. Sermaye, sahibine zorunlu olarak politik bir güç kazandırır. Bu politik gücün temelinde satınalma gücü yatar. Satın alma gücü, o sırada piyasada bulunan bütün malların ve bu arada sermaye düzeninde emekte mal olduğu için, emeğinde üzerinde bir egemenlik demektir. Demek ki sermaye, emeği ve ürünlerini yöneten güçtür. Sermayedar, bu gücü, kişisel ya da insani özelliklerinden dolayı değil, sermayenin sahibi olduğu için kullanır. Gücü, sermayesinin karşı konulmaz satın alma gücüdür. Sermayeyi kullananların tek amacı kardır. Ama kâr oranı, ücret gibi, toplumun zenginliğiyle yükselip, toplumun geriliği ile düşmez. Kalkınmış ülkelerde ücretler, geri kalmış ülkelere oranla çok yüksektir. Buna karşılık kâr oranları, geri kalmış ülkelerde, kalkınmış ülkelerdekinden daha yüksektir. Bu durum bize şu gerçeği gösterir: Sermaye sınıfı ile toplum çıkarı birbirine ters düşer, bağdaşmaz. Bu gerçek bizi, zorunlu olarak bir başka gerçeğe de götürür: Toplumdan yana, insanlıktan yana olanlar, sermaye-emek kavgasını kınayamaz. Aksine bu iddiada olanlar, bu kavgayı teşvik etmeli, bu insanlık kavgasında emeğin yanında yer almalıdır. Kavga, gerçeğin kendisi, gerçeğin zorunluluğudur. Ve bu kavgada emek haklıdır, sermaye sınıfı ise haksız. Bu haklılık ve haksızlık, sermaye sınıfı ile emekçilerin somut talepleri göz önüne alındığında daha bir açıklık kazanır. Sermaye sınıfı sermaye-emek ayrılığının devamını, emekçiler ise sermayenin (üretim araçlarının) tüm topluma maledilerek sermaye-emek ayrılığının sona ermesini talep ederler. Öyle ise kavga, toplumsal çıkarla, kişisel çıkar kavgasıdır... Kavga, insanlığın bölünmüşlüğü ile, insanlığın bütünlüğünü savunanların kavgasıdır...

Herhangi bir kavgada en zor iş savunma. Hele sürekli olarak savunmada bulunmak, her zaman için savunan taraf durumunda olmak çok zor. Savunanlar hep korku içindedir. Bu korku bir gün savunmanın yıkılacağı, savunulan şeyin kaybedileceği korkusudur. Kaybetmek, kavganın sonudur. Çünkü savunan taraf, elinde bulundurduğu şeyi korumak için kavga eder. Savunan taraf için kavganın nedeni, yeni bir şeyler kazanmak değil ama eldekini kaptırmamaktır. Oysa, kavgada hücüm eden taraf hep umut içindedir. En zor koşullarda bile bu umut kaybolmaz. Çünkü hücum eden taraf için kavganın nedeni, eldekini korumak değil, elde olmayanı kazanmaktır. Yenilgide kaybedilen bir şey yoktur. Sadece bir şeyin kazanılması söz konusudur, o kadar...

KAPİTALİZM BUGÜN TÜM CEPHELERDE SAVUNMA HALİNDE. GAZİ OSMAN PAŞA BİLE PLEVNE'DE BELLİ BİR SÜRE DAYANDI. HÜCUM EDENLERİN KAYBEDECEKLERİ HİÇ BİR ŞEY YOK. AKSİNE KAZANACAKLARI, TÜM İNSANLIĞA KAZANDIRACAKLARI YEPYENİ BİR DÜNYA VAR. ÇAĞDAŞ KAPİTALİST, TEK ÇIKAR YOLUN KAVGAYI BELLİ BİR DÜZEYDE DONDURMAK OLDUĞU BİLİNCİNDE.

Sınıflı toplumlarda ve bunlardan oluşan dünyada süregelen kavgada, savunan taraf sermaye, hücum eden taraf emektir. Sermaye, kendi varlığının gerekçesi olan düzeni savunur. Emek ise, bu soymak ya da soyulmak, sömürmek ya da sömürülmek, çalışmak ya da çalıştırmak ikilemleri üzerinde yükselen düzeni değiştirmek için hücum eder. Sermaye toplumun tarihi, bir bakıma, bu kavganın tarihidir. Bunu özellikle çağdaş, gelişmiş sermayedarlar çok iyi bilir.

Türkiye azgelişmiş bir ülke. Türkiyedeki sermaye sınıfı da azgelişmiş. Bu yüzden , çağın gerçeklerini kavramada güçlük çekiyor. Ve Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD) nin 15 Ocak Cumartesi günü yapılan son genel kurul toplantısında örneğin Hami Kartay gibi birisi çıkıp şunları söyleyebiliyor : "Taarruza geçmenin zamanı geçmektedir. Daha fazla geç kalmaya gerek yoktur. Yapılacak taarruz fikir taarruzudur ve her yönüyle yürütülmesi gerekir." Bu sözler, geri kalmış sermayedar kafasının ürünü işte. Bu zavallı adam, hücum etmenin olanaksızlığının, tek yapabileceği şeyin savunma olduğunun hala farkında değil. Ama azgelişmiş ülkede de çağdaş sermayedarlara, iş adamlarına rastlamak olanaksız değil. Bu olası. Nitekim Vehbi Koç, "kaideyi bozmayan istisnalara" en tipik örnek. Nejat Eczacıbaşı'da yine bu ender rastlananlardan bir tanesi. Nitekim aynı toplantıda yaptıkları konuşmalarla, üstünlüklerini açıkça kanıtladılar. Bakın Vehbi Koç ne dedi:" Türkiyede 1973 seçimlerinden bu yana politik, ekonomik ve sosyal alanlarda istikrar bir türlü sağlanamamıştır. Hepimizin arzuladığı gençlik, siyasal ve çalışma barışı 1976 yılında da sağlanamadı... Biz Geceli gündüzlü çalışarak, tasarrufumuzu ve kazancımızı koyarak, üzerine de milyonlarca lira borca girerek memleketini ihtiyacı olan yatırımları yapıyoruz, iş sahası açıyoruz, döviz tasarrufu, döviz geliri sağlıyoruz. Kazanıp, her yüz liradan 73 lirasını devlete vergi olarak ödüyoruz, kalan paranın büyük kısmını yeniden yatırıma ayırıyoruz ve yine de adımız sömürücü ve komprador oluyor."

İşte çağdaş sermayedar, gelişmiş, kültürlü kapitalist böyle konuşur. O, herşeyden önce savunma durumunda olduğunun bilincindedir. Hücumun olanaksızlığının farkındadır. Tek çıkar yolun, kavgayı belli bir düzeyde dondurmak olduğunu bilir. Bunun için de, yüzyıllardır kafaları şartlandıran kendi ideolojisinin, burjuva ideolojisinin ürünü olan değer yargılarına hitap eder. Bu değer yargılarından hareketle kendi haklılığını, yaptığı "fedarartıkları" savunur. Gerekirse kendi devletine karşı tavır alır. Kendisi hedef olmaktan çıkarak, kendi kuklalarını hedef olarak ortaya sürer. Ve o zavallı az gelişmiş türdaşlarına tiksintiyle bakarak, tıpkı aynı toplantıda Nejat Eczacıbaşı'nın yaptığı gibi onları suçlamaktan da çekinmez. Şöyle der: " Bugün Türkiyede yaygın bir vergi kaybı vardır... Gelir dağılımında eşitsizlikler vardır.... Yakın gelecekte acısını çekeceğimiz eğitim sorunumuz vardır. Bütün bunlar vardır ve üstelik özel teşebbüs denen heterojen ve yaygın kitle içinde bu kötü gerçekleri kendi kısır amaçları uğruna muhafaza etmek isteyenler vardır."

Bugün Türkiye kapitalizmi işte bunların yüzü suyu hürmetine ayakta duruyor. Bunlar olmasa, ne Hami Kartay'ın hücum emirleri, ne Murat Bayrak'ın komandoları beş para etmez. Ama dedik ya, kapitalizm bugün tüm cephelerde savunma halinde Gazi Osman Paşa bile Plevnede belli bir süre dayandı. Hücum edenlerin kaybedecekleri hiç bir şey yok. Aksine kazanacakları, tüm insanlığa kazandıracakları adaletli, insanların insanlıklarına kavuşacakları, birbirine saygılı ve sevgili olacakları, eşitlik, özgürlük içinde kardeşçe yaşayacakları bir barış dünyası var....

FAŞİSTLER SALDIRDI

"İlerici" , "demokrat" ve "yurtsever" basına göre, geçtiğimiz haftanın en önemli olayı, parlamenter maaşlarına yapılan sessiz sedasız zamdı. Ama bize göre geçtiğimiz haftanın da en önemli olayı, aylardan beri olduğu gibi, yine yurt çapında sürdürülen ülkücü komando terörüydü. Bu faşist terör, geçtiğimiz hafta yeni boyutlar kazandı. Üniversitelerde aynı şiddette sürdürülürken, orta öğrenim kurumlarında da daha çok yaygınlaştırıldı. Polis merkezlerinde uygulanan işkenceler ayyuka çıktı. Ve terörcüler geçtiğimiz hafta içinde artık hedefleri içine, sosyalistlerin evlerini de kattıklarını ortaya koydular. Devrimci Yeraltı Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Çetin Uygur ve misafiri Maden Mühendisleri Odası Genel Sekreteri, eve zorla giren silahlı zorbaların saldırısına uğradılar. İkisi de çeşitli yerlerinden tabanca kurşunuyla yaralandılar. Ama "ilerici" , "demokrat" ve de "yurtsever" basın her nedense özellikle bu son olaya hiç yer vermedi.

Geçtiğimiz hafta içinde aynı zamanda "Milli Güvenlik Kurulu" da toplandı ve yapılan açıklamadan öğrenildiğine göre, "anarşik mihraklarca yürütülen faaliyetlerin bir yıllık bir değerlendirilmesini yaparak, alınması gereken tedbirleri görüştü." Ve hemen bu toplantının ardından İstanbul Sanayi Odası'nın sahibi bulunduğu Beyoğlundaki "Odakule" işhanı, sağcı basının iddialarına göre, "Bağımsız Türkiye" diye bağıran bir grup tarafından makinalı tüfekle tarandı. Öğle vakti 12.05'te bu işi yapan anarşistler (!), ellerini kollarını sallayarak Beyoğlunun kalabalığında kayboldular.(!) Polis bunları yakalayamadı.

Kısacası geçtiğimiz hafta, faşist terörün yoğunlaştığı, işkence uygulamaların iyice açığa çıktığı, ajan provokatörlerin pek hızlı çalıştığı bir hafta oldu ve 4 genç insanın ölümüyle kapandı. Haftanın bilançosu şöyle idi :

8 OCAK

İskenderun TÖB–DER Şubesi mahkeme kararıyla süresiz olrak kapatıldı. Şube başkanı ile beş öğretmen tutuklandı. Başkan ve öğretmenlerin suçu, MC'nin eğitim politikasını kınayan bir miting düzenlemiş olmalarıydı.

Üzerinde tabanca bulunduğu öne sürülerek polis tarafından göz altına alınan İstanbul Yüksek Öğrenim Derneği (İYÖD) Başkanı Paşa Güven, gözaltında olduğu polis nezarethanesinde birdenbire komaya girerek hastahaneye kaldırıldı. Savcılığın yaptığı araştırma sonunda Paşa Güven'e işkence yapıldığı saptandı.

10 OCAK

İstanbul'da öğle üzeri İYÖD Merkezini basan güvenlik kuvvetleri, dernekte oturmakta olan 24 öğrenciyi gözaltına aldı.

İstanbul'da yeniden öğrenime açılan Kadıköy Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulunda sabah derslere gelen öğrencilere komandoların saldırısı üzerine çıkan olaylar sonucunda, okul idaresi tekrar eğitime 3 gün ara verdi.

İstanbul Yıldız Mühendislek ve Mimarlık Yüksek Okulunda komandoların sandalye ve sopalarla ders yapan öğrencilere saldırması sonucu çıkan çatışmada 4 öğrenci çeşitli yerlerinden yaralandı. Okul idaresi can güvenliği olmadığı gerekçesiyle derslere 2 gün ara verdi.

AHMET SÖKEN, CELAL BİNİCİ, CAFER ERDEM, CETİN KOÇOĞLU ÖLDÜLER

11 OCAK

Erzurum Numune Hastahanesine baskın yapan komandolar, yaralı arkadaşlarını ziyarete gelen Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencisi Ahmet Söken ile Fen Fakültesi öğrencisi Celal Binici'yi, hastahanenin içinde başhekimlik odasının önünde kurşun yağmuruna tuttular. Ahmet Söken sırtından yediği kurşunla hemen orada, Celal Binici ise karnına isabet eden kurşunlar sonucu kal dırıldığı ilk yardım koğuşunda can verdiler.

İzmir'de İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesinin önünde komandolar devrimci öğrencilere saldırdılar. 7 öğrenci çeşitli yerlerinden yaralandı, 76 öğrenci gözaltına alındı. Bu saldırı sırasında komandoların demir çubuk, muşta ve boğma telleri kullandıkları görüldü.

İstanbul'da birçok lise ve ortaokula öğrencilikle ilgisi olmayan komandolar tarafından baskınlar düzenlendi. Fındıklı Lisesinde okuyan öğrenciler okuldan çıkarlarken toplu saldırıya uğradılar. 3 Lise öğrencisi çeşitli yerlerinden yaralandı.

12 OCAK

Devrimci Yeraltı Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Çetin Uygur ve Maden Mühendisleri Odası Genel Sekreteri, Çetin Uygur'un Ankara Çankaya semtindeki evinde birlikte bulundukları bir sırada eve zorla giren silahlı zorbaların saldırısına uğradılar. Sendika Başkanı kollarından, Maden Mühendisleri Odası Genel Sekreteri ise boynundan kurşunla yaralandılar.

Aydın, Ortaklar Öğretmen Meslek Lisesi ö öğretmenlerinden Cumhur Şensan, Mehmet Taş ve Ahmet Saçan, akşam yemeginden sonra okul lojmanlarına dönerlerken, aynı okulun öğrencilerinden bir grup komandonun saldırısına uğrayarak dövüldüler.

Ankara'da Erkek Teknik Öğretmen ve Gazi Eğitim enistitüsü Müdürleri, toplu olarak okullarına gelen devrimci öğrencilerin derslerine girmelerini önleyerek bunların dağıtılması için polisi harekete geçirdiler.

Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi öğrencilerinden bir grup, polis aramasından geçip okul binasına girerlerken komandoların taşlı, sopalı, bıçaklı saldırısına uğradılar. Polis saldırılara engel olmazken, saldırılanları panzerlerle dağıttı.

Ankara'da Hacettepe Üniversitesi Beytepe kampusunda bir grup komando öğrencilere saldırarak, dört öğrenciyi sopa ve muştayla yaraladılar. Saldırganlar olaydan sonra kaçtı.

13 OCAK

Erzurum'da komandolar tarafından öldürülen Ahmet Söken'in cenazesi, memleketi olan Urfa'nın Viranşehir ilçesine götürülürken Tunceli girişinde bir grup tarafından durdurularak tören düzenlenmişti. Tören yapılırken müdahale eden Tunceli polisi ile törene katılanlar arasında çıkan çatışmada bir öğrenci tabancayla vurularak öldü.3Polisle 2 öğrencide yaralandı.

İstanbul Kadıköy Eğitim Enstitüsü gece öğreniminden çıkan öğrenciler, Kuyubaşı kavşağında komandoların saldırısına uğradılar. Saldırı sonucunda başından yaralanan Çetin Koçoğlu öldü, Mustafa Düzgün ve Leyla Mumyakan'da çeşitli yerlerinden yaralandılar.

Ankara'da saat 16.30 sıralarında Sıhhiye'de toplanmaya başlayan komandolar, daha sonra toplu halde Danıştay binasının önüne gelerek, Danıştayın Eğitim Enistitüleri giriş sınavlarını durdurma kararını protesto eden bir gösteri düzenlediler. Binaya girmeye de teşebbüs eden komandoları polis dağıttı.

NAZAR BONCUGU

Geçtiğimiz hafta içinde bütün bunlar olup, 4 devrimci öğrenci,komandq ve polis kurşunuyla ölürken, hafta sonunda nihayet dillerden düşmeyen anarşistlerde (!) kendilerini gösterdiler. Güpegündüz İstanbul'da Beyoğlunda bulunan İstanbul Sanayi Odasının "Odakule" işhanını makineli tüfekle taradılar. Ve işte o zaman 4 devrimci genç ölürken sesini çıkarmayan sermaye feryadı bastı. İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah gezgin; "Bu olayda gösteriyor ki, artık Türkiyede mal ve can güvenliği kalmamıştır." dedi.

Nurullah Gezgin gerçekten haklıydı. Türkiyede can güvenliği kalmamıştı. Ama bu kalmayış, "Odakule"nin makinalı tüfekle taranışından sonra değildi. Türkiyede can güvenliği Nuray Erenlerin,Aynur Sertbudak'ın ve daha nicelerinin öldürülmesinden beri yoktu.... Türkiyede sosyalistlerin can güvenliği ise hiç bir zaman olmamıştı.......

TÜRK-İŞ KOOPERATİFİ ve İNTUR SSK'YI 129 milyon DOLANDIRDI

Türk-İş mensupları 5.kısım Yapı Kooperatifi sosyal konut inşaatları Ankaranın Balgat semtinde devam etiyor. Eğer tamamlanabilirse bu inşaat sonucunda Türk-İş üyesi 4906 işçi ve sahibi olacak. (Kooperatifler yoluyla ev sahibi olmaya ne denli ev sahipliği denilirse tabii..)

Bu kooperatifin başkanı oldukça ünlü bir kişi Aynı zamanda Türk-İş'e bağlı Harp-İş Sendikasının genel Başkam ve CHP Sakarya milletvekili olan bu kişinin adı Kenan Durukan. Bu hızlı sosyal demokrat Kenan Durukan'ın "Türk-İş yıkılırsa enkazının altından Harp-İş in cesedi çıkar" diyen kişi olduğunu da anımsatmakta yarar var.

Kooperatif inşaatlarının yapımıyla yükümlü olan şirket de yine hemen herkesçe bilinen bir İntur İnşaat Ticaret ve Turizm Limited Şirketi. Bu şirketin sahibi olan İhsan Altınel aynı zamanda şu anda Türk basınının en renkli gazetesi olan Dünya gazetesinin de sahibi. Attığı büyük palavralarla tüm "tombalacı basını" geride bırakan bu gazetenin Ankara bürosunda Halil Tunç'un gazetecilik yeteneğinden yoksun oğlunun da çalıştığını söyleyelim.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi şu anda 4906 işçiyi daire sahibi yapmayı amaçlayan kooperatif ve şirketin ilk anlaşma dönemlerinde yapılması planlanan daire sayısı 3340 olarak saptanmış. Daha sonra Kooperatifin yeni arsa satın alması ve şirketinde aynı koşullarda daire yapımını kabul etmesi üzerine, kooperatife 1566 ortak daha alınarak toplam ortak sayısı 4906'ya çıkarılmış.

Tüm bu yazdıklarımız birer gerçek. Ancak bu gerçeklerin dışında bilinmesi gereken ve hele hele ev sahibi olma umuduyla yaşayan 4906 işçi için bilinmesi gereken bir başka gerçek varki, iğrenç bir tabloyu gözler önüne seriyor: Balgat'daki sosyal konutların yapımcısı olan İntur Şirketine, sözünü ettiğimiz kooperatifin himayesi altında Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından tam tamına 129 milyon, 463 bin, 835 lira fazla ödeme yapılmış ve bu durum işyerinde inceleme yapan Sosyal Sigortalar Müfettişlerince bir tutanakla saptanmıştır.

İhalesi 1973 yılında 250 melyon liraya yapılan ve sudan nedenlerle tamamlanması bugüne kadar geciktirilerek götürü ihale bedeli 613 milyona yükselen sosyal konutların yapımı için, söz konusu şirkete bugüne kadar 329 milyon lira ödenmesi gerekirken 458 milyon lira ödenmiştir.

İşçilere karşı bu iğrenç tablonun nasıl çizildiğini olayı başından alarak öğrenmeye çalışalım:

Kenan Durukan'ın başkanı bulunduğu Türk-İş Yapı Kooperatifi tarafından yaptırılması planlanan 3340 konutun inşaatı 7.5.1973 tarihinde kapalı zarf usuluyle ihale edilerek yüzde 10.848 tenzilat yapan, İntur şirketine verilmiş ve ihaleye katılan diğer iki firmaya teminatları iade edilmeştir. SSK'nın 2.6.1973 tarih ve 27/5244 sayılı kararıyla da 250.500.000 TL. olan ihale bedelinin242.136.841.72 TL'nın kredi olarak açılması ve geri kalan 8.363.158.28 TL'nın da kooperatifçe karşılanması kabul edilmiştir. Bakanlar Kurulunun 11.4.1974 tarihli resmi gazetede yayınlanan ve taahüt konusu işlerin bu tarihten sonra yapılacak olan kısmına fiyat farkı ödenmesini öngören kararnamesine paralel olarak, ihale bedeli 68 milyon lira artırılarak 312 milyon liraya çıkarılmıştır.

İhale bedelinin böylelikle artırılmasına rağmen inşaat yine de vaktinde tamamlanamamış ve müteahhidin isteği ve kooperatifin de onayı üzerine SSK, 19.6.1975 tarih,27/4613 sayılı kararıyla 339 günlük süre uzatımı tanıyarak inşaatların teslim tarihlerini yeniden saptamıştır. Sosyal Sigortalar Kurumu 24.9. 1975 tarih ve 41/6-35 sayılı toplantısında da, kooperatifin yeni arsa alması ve müteahhit firmanında aynı koşullarla inşaatı kabul etmesi nedeniyle 1566 konut için 122.239.928.62 TL kredi verilmesini ve bu kredinin yüzde 30 fiyat farki ödenerek 36.671.978.59 TL. artırılmasını kararlaştırmıştır. Daha sonraki tarihlerde Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından işçilere ödenmekte olan mesken kredilerinde yapılan yükseltmeler, aynen inşaatların ihale bedellerine de intikal ettirilmiş ve böylelikle İntur şirketine ödenecek olan meblağ şimdilik 613 milyon 250 bin liraya yükseltilmiştir.

Balgat sırtlarında Dünya gazetesi matbaası ile yanyana geliştirilmekte olan inşaat için 20.10.1976 gün ve 33 sayılı "hakediş" raporu ile SSK tarafından İntur şirketine 224.200.757.00 TL imalat, 206.229. 533.00 TL yarı mamul malzeme ve 27.176.865.00 TL da ihzarat olmak üzere toplam olarak 458.680.00 TL. ödeme yapılmıştır.

Ödenen rakamların bu derece yüksek seviyeye ulaşmasından sonra ortaya çıkan birtakım söylentiler üzerine, SSK tarafından 27.11.1976 tarih ve 12309 saydı emirle 15 kişilik bir kurul oluşturulmuş ve işyerlerinde incelemeler yapılması kararlaştırılmıştır. Merkezden 7 eleman, işyerindeki kurum müşahidi 3 eleman, kooperatifin 1 yetkilisi, 2 kontrol mühendisi, müteahhidin 1 yetkilisi ve santiye şefinden oluşan 15 kişilik bu kurul, 6-11 Aralık 1976 tarihleri arasında işyerinde yaptığı incelemeler sonunda hazırladığı raporla, yukarıda sözünü ettiğimiz fazla ödemeleri doğrulamıştır.

Raporla da saptandığı gibi İntur şirketine yarı mamul malzeme tutarı olarak 104.685.825.00 TL ödenmesi gerekirken 103.933.728.00 TL. fazlasıyla 206.629.533.00 TL ödenmiştir Öte yandan imalattan dolayı yapılan fazla ödemenin tutarı da 25.530.125. 00 TL dır. Böylelikle yapılan toplam fazla ödeme 129.463.853.00 TL olmaktadır.

Evet değerli okurlar.. Balgat sırtlarında işçilerin boğazlarından keserek verdikleri paralarla yaptırılmakta olan inşaatın gerçek hikayesi böyle. Ve iddialara göre rakamların böylesine ürkütücü noktalara varması üzerine gerçekleri örtemeyeceklerini anlayan bir takım ilgililer, yaptıklarına kılıf hazırlama çabalarına hız vermişler. Ama sanırız bu çaba, devekuşu örneği başların kuma sorulmasından öte bir çaba olmayacak.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
Yönetim Kurulu Başkanı
Feyyaz BERKER

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin Genel Kurul Toplantısına ve bu toplantı nedeniyle düzenlenen TÜRK EKONOMİSİ ÜZERİNE TOPLANTI'ya katılmanızı saygı ile rica eder.

15 OCAK 1977 CUMARTESİ
İSTANBUL - INTERCONTINENTAL OTELİ

9.00 TÜSİAD Genel Kurul Toplantısı

11.30 1976 YILINDA TÜRK EKONOMİSİ

- Dr. Emre GÖNENSAY
  Ekonominin Genel Değerlendirilmesi
- T. Güngör URAS
  Özel Sektörde 1976 Yılında Gelişmeler
  1977 Yılına İlişkin Beklevişler

12.30 YEMEKLİ TOPLANTI (*)

- Konuşmacı - William B MACOMBER
  A.B.D. Büyük Elçisi

14.00 1977 YILINA GİRERKEN TÜRK EKONOMİSİ

- Feyyaz BERKER
  Açılış Konuşması
- Vehbi KOÇ
- Dr. Nejat F. ECZACIBAŞI
- Sakıp SABANCI
- YILMAZ ADIGÜZEL

17.00 Kapanış

L.C.V. 40 12 05 - 46 24 12

(*) Yemekli toplantıya katılacakların 14 Ocak 1977 tarihine kadar TÜSİAD Sekreterliğine isimlerini bildirmeleri rica olunur. Yemeğe katılacaklar toplantı günü yemek ücreti 150 TL. yı ödeyebilirler.

BİRAZ YEMEKLİ AMA ASIL MACOMBER'Lİ.......

TÜSİAD TOPLANTISI

12 Eylül 1959 tarihli gazetelerde şöyle bir haber çıkmıştı :

"4 yıldır ilk kez bir ABD gemisi Karadenize çıkıyor. Sularımızda incelemeler yapacak olan gemi personeli aynı zamanda fotoğraflar da çekerek donanmamıza rapor verecektir."

Görüldüğü gibi kendi topraklarımızda raporlarımız ABD personeli tarafından hazırlanmakta, sonuç olarak tavrımız da bu personelin raporlarına göre belirlenmekte idi.

Aradan tam 17 yıl geçti. Türkiyede iktidarlar, ABD'de Başkanlar değişti. Ama rapor alıp vermeler ve bu raporlara göre tavır belirlemeler hiç değişmedi.

15 Ocak 1977 Cumartesi günü İstanbul İnterkontinental Otelinde şu meşhur Türk Sanayici ve İş Adamları Derneğinin Genel Kurul Toplantısı ve bu toplantı nedeniyle düzenlenen "Türk Ekonomisi Üzerine Seminer" vardı. Bu seminerde Türkiye sermayesinin "mümtaz" temsilcileri ve bunların şirketlerende bilim aşkıyla hizmet gören Dr. Emre Gönensay gibi "değerli" bilim adamları, 1976 yılında Türk ekonomisinin durumunu ve 1977'de neler olabileceğini değerlendirdiler. Bu aradada hazır biraraya gelmişken birde öğle yemeği yediler. Ancak bu yemek bilinen yemeklerden değildi. Daha doğrusu bu yemek değil ama bir "yemekli toplantı" idi. "Yemekli toplantı"nın konuşmacısı ise ABD'nin Türkiye Büyük Elçisi William B. Macomber idi.

Evet, 1959 un üzerinden tam 17 yıl geçti. Bu 17 yıl ile Türkiye'de ve Dünyada çok şey değişti. Ama değişmeyen şey, Türkiyenin ABD'ye bağlılığı idi. Yine raporlar alınıp veriliyor ve bu raporlara göre tavırlar belirleniyordu.

Son rapor alıp verme, 15 Ocak 1976 günü İstanbul İnterkontinental Otelinde yapıldı. Yemekli olarak . Alınıp verilen raporlarda neler olduğunu bilmiyoruz ama, elimize geçen davetiyeden bu alış verişi kimlerin yaptığını öğrenmek mümkün.

Alış verişin taraflarından birisi dediğimiz gibi ABD'nin Türkiye Büyük Elçisi William B. Macomber. Öteki taraf ise biraz kalabalık. Başta Vehbi Koç var. Onu sırasıyla Nejat Eczacıbaşı, Sakıp Sabancı ve Feyyaz Berker takip ediyorlar.

Koskoca ABD Büyük Elçisinin Türk Sanayici ve İş Adamlarının yemekli toplantısında işi ne ? Niye rapor alıp vermeleri örnegin Başbakanla falan yapamaz ?

Bildiğiniz gibi ABD'de Carter bir hafta sonra göreve başlıyor. Yine bilindiği gibi ABD ile Türkiye arasında bir ambargo sorunu var. Bu nedenle rapor alıp vermenin, yeni ABD yönetiminin Türkiyeden neler işstediğini iletmenin ve buna karşılık Türkiyenin neyi nasıl ve ne karşılığı vereceğini öğrenmenin tam zamanı.

Bu alış verişin ise, Başbakan falan gibi aracılar yoluyla yürütülmesi ise anlamsız. En iyisi asıl sahiplerle veya asıl uşaklarla karşılıklı konuşmak. Çünkü Türkiyeyi yöneten onlar. Başbakanın ipleri de onların elinde....

Toplantıda ne konuşuldu bilmiyoruz. Biz sadece davetiyeyi gördük. Ama hatırladığımız bir şey var. Bir zamanlar aynı Macomber, Deniz Baykal'la da böyle bir yemekli toplantı yapmıştı. Sonra Deniz Baykal CHP içinde en hızlı muhalif olmuştu.....

İŞSİZLİĞİN, ENFLASYON

TÜR

KAPİTALİZM SUÇLARINI İŞÇİ SINIFINA YÜKLEMEK İSTİYOR

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan 1950'lere kadar geçen dönemde, siyasal iktidarın toplumsal tabanını sivil-asker bürokratlarla, büyük toprak sahipleri ve işbirlikçi ticaret burjuvazisi ortaklığı oluşturdu. 1950'lere kadar bürokrasinin himayesinde hızla gelişen Türk burjuvazisi ticaret burjuvazisi idi. Sanayii teşvik yasaları, ucuz kol emeği, vergiler ve benzeri önlemlerden hiç güçlü bir sanayi burjuvazisinin ortaya çıkmasını sağlayamamıştı. Türk burjuvazisinin ticaretten sanayiye kayışı 1950'den sonra başladı. Sanayinin ulusal gelirdeki payı arttı. Gayrı-safi yatırım olarak makina donatımına ayrılan meblağlar hızla büyüdü. Sanayide kullanılan enerji ve işçi sayısı yükseldi. Kalabalık işçi çalıştıran modern fabrikalar çoğaldı ve giderek ihracat kalemleri arasında sanayi malları da yer almaya başladı.

Ancak bütün bunlara rağmen Türkiye hiç bir zaman gerçek bir sanayileşme sürecine giremedi. Gerçekte Türkiye'de olan, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda çarpık, ülkenin ve halkın uluslararası kapitalizm ve yerli işbirlikçileri tarafından daha fazla sömürülmesine yol açan bir gelişme idi. Türkiye'nin çarpık gelişen sanayii de, sanayi burjuvazisi de uluslararası tekelci sermayeye bağlı idi. Benzetmek gerekirse, Türkiye'nin ve sanayi burjuvazisinin gelişmesi kemik hastası bir çocuğun gelişmesine benziyordu. Nasıl kemik hastası bir çocuğun her yıl kilosu ve boyu arttığı halde, bu gelişme normal bir çocuğunkinin altında kalırsa, Türkiye'nin gelişmesi de öyle idi.

Türkiye'nin ekonomik yapısında özellikle 1950'lerden sonra gözlenen bir değişme ve gelişmeler, toplumsal yapıda da değişme ve gelişmeleri beraberinde getirdi. Uluslararası tekelci sermayenin işbirlikçisi durumundaki sanayi burjuvazisi giderek güçlendi. Egemen sınıflar içinde en başta gelen bir güç oldu. Yine bu dönemde köylerden kentlere doğru akım iyice hızlandı. Kent yaşamına iyice damgasını vuran kapitalist üretim ilişkileri işçi sınıfını kalabalıklaştırdı. Türkiye işçi sınıfı verdiği mücadelelerle yasal haklar elde etti. Ancak, bir noktada yasaların güvencesine kavuşmasına rağmen, insanca yaşamanın çağdaş gerekleri kapitalist düzen tarafından daima kendisine çok görüldü. Yoksulluktan kurtulamadı.

Türkiye'de kapitalizmin bütün çarpıklığı ve sağlıksızlığı içinde geliştiği 1960-1970 döneminden sonraki yıllar, sermaye sınıfının mutlak iktidar için mücadele ettiği yıllar oldu. Bir 12 Mart dönemi yaşandı. Bu dönemde sermayenin önündeki her türlü engel kaldırılmaya çalışıldı. Bu yüzden sıkıyönetimler ilan edildi. İlericiler ve sosyalistler zindanlara atıldı. Grevler yasaklandı, sendikalaşma özgürlüğü kısıtlanmak istendi. Ancak 12 Mart rejimi sosyalistlerin ve demokratların yılmaz mücadeleleri sonunda sadece iki yıl sürebildi. Ama sermaye mutlak iktidarın tadını bir kere almıştı. Bu sefer MC'de bütünleşti. Faşist çeteler oluşturdu. Şimdi bunlar vasıtasıyla mutlak iktidara ulaşmak istiyor....

TABLO I

ORTALAMA CARİ ÜCRETLER, REEL ÜCRETLER ve GEÇİNME ENDEKSİ

Yıllar	Cari Ortalama İşçi ücretleri(TL)	Endeks	Ücretliler Geçinme Endeksi	Yıllık Artış	Reel İşçi Ücretleri	Reel Ücret Endeksi	Yıllık Artış
1958	10.90	100.0	100.0	–	10.90	100.0	–
1959	13.28	121.8	123.1	23.1	10.79	98.9	-1.0
1960	14.45	132.5	131.2	8.1	11.01	101.0	2.0
1961	15.59	143.0	136.7	5.5	11.40	104.5	3.5
1962	16.48	151.0	142.8	6.1	11.54	105.8	1.3
1963	17.91	164.3	157.1	14.3	11.40	104.5	-1.3
1964	19.50	178.8	160.1	3.0	12.18	111.8	7.3
1965	21.64	198.5	169.3	9.2	12.78	117.2	5.4
1966	23.28	213.5	176.8	7.5	12.17	120.8	3.6
1967	23.83	136.9	187.6	10.8	13.77	126.3	5.5
1968	28.22	258.8	196.0	9.0	14.39	132.1	5.6
1969	32.13	249.7	204.5	8.0	15.71	144.1	12.0
1970	35.32	324.0	225.8	21.3	15.64	143.4	-0.7
1971	39.32	360.7	266.0	40.2	14.78	135.6	-7.8
1972	43.07	395.1	303.9	37.9	14.17	130.0	-5.6
1973	54.41	499.2	343.5	39.6	15.84	154.3	15.3
1974	68.26	626.2	419.3	75.8	16.28	149.3	4.0
1975	85.55	784.8	512.6	93.3	16.69	153.1	3.7

Kaynak: SSK İstatistik Yıllıkları

Kapitalizm Türkiye'nin hiç bir sorununa çare bulamadı. Aksine gelişmesiyle birlikte sorunlara sorunlar kattı. İşsizlik ve hayat pahalılığı bu sorunlardan en başta gelenleri oldu. İşçi sınıfı ve diğer emekçi kitleler, "kalkınan" Türkiye'nin giderek yoksullaşan halk kesimini oluşturdular. Ama hal böyle iken, Türkiye kapitalizmi bütün sorunların tek suçlusu olarak işçi sınıfını göstermek istedi. Türkiyenin kalkınamamasının, işsizliğin, enflasyonun sorumluluğunu işçi sınıfına yüklemek istedi. Buradan giderek, işçi ücretlerinin dondurulmasını defalarca önerdi. Şimdi bu önerisini Sosyalist Yarın'ın geçen sayısında da açıklandığı gibi, Dördüncü Beş Yıllık Planla uygulamaya da sokmak istiyor. Ancak burjuvazinin bu öneriye kanıt olarak gösterebileceği hiç bir veri yok. Çünkü bütün veriler, kendi devletinin hazırladığı istatistikler Türkiye'de işsizliğin de, hayat pahalılığının da gerçek suçlusunun kendisi olduğunu ortaya koyuyor.

TÜRKİYE'DE KAPİTALİZMİN GELİŞMESİ İLE BİRLİKTE İŞSİZLİKTE ARTIYOR

Türkiye de işsizliğin artması, kapitalizmin gelişmesi ile paralellik gösteriyor. Türkiye kapitalizminin ekonomik yapısı, işgücünün yıllık artışını bile ememiyor. Ekonomik ve sosyal değişmeden ötürü yeni işler aramak durumunda olanlara ise kesinlikle iş sağlayamıyor.

KAPİTALİZM TÜRKİYENİN HİÇ
GELİŞMESİYLE BİRLİKTE SO
HAYAT PAHALILIĞI BU SORU
SINIFI VE DİĞER EMEKÇİ Kİ
YOKSULLAŞAN HALK KESİMİ
TÜRKİYE KAPİTALİZMİ BÜTÜN
SINIFINI GÖSTERDİ.
"TÜRKİYE'DE İŞÇİ ÜCRETLERİ
LU BİR YALAN. İŞSİZLİĞİN, H
KAPİTALİZMİ... BURJUVAZİ O
SAVLARINI DESTEKLEYEBİLE
YALANDAN BAŞKA ....'

Birinci ve İkinci Beş Yıllık Plan dönemlerinde
64 yaş grubunda çalışan kişi sayısı, 1962 de 12,5 mi
iken yüzde 12,7 lik bir artışla 1972 de 14,1 milyon
ye çıkmış. Ancak bu arada 15-64 yaş nüfusunda
dönemde yüzde 27,3 oranında bir artış olmuş. Bö
sağlanan iş imkanlarının nüfus artışının çok geris
kalmasıyla 1972 yılında işsiz kalanların sayısı yurt d
daki işçilerde eklendiğinde 2 milyon dolaylarında
muş.

Üçüncü Beş yıllık Plan Döneminde ise işsizlik
runu giderek yoğunluk kazanmış ve 1967 yılı sonun
lindiğinde işsiz sayısının 2,5 milyona ulaştığı görülm
Devlet Planlama Teşkilatının (DPT) yayınladığı
riler bunu gösteriyor. Bugün Türkiyede çalışabilir n
sun yüzde 13 ü işsiz durumda. Oysa işsizliğin arttığ
dönem, Türkiyede sanayi burjuvazisinin ve kapitaliz
en hızlı geliştiği dönemi oluşturmakta. Ve eldeki R
belgeler Türkiye Burjuvazisinin işsizlik sorununu çöz
için hiç bir çaba sarfetmediğini gösteriyor. Örn
Üçüncü Beş Yıllık Planda kısa dönemde işsizlik sor
nunun çözümlenmesinin planın hızlı sanayileşme a
cıyla çatışacağı gerekçesiyle, bu konuda hiç bir ön
getirilmiyor. Sadece, bu sorunun uzun vadede san
leşme amacı içinde kendiliğinden çözümleneceği bel
liyor.

Yine DPT tespitlerine göre, Türkiye'de imalat
nayiinde toplam firmaların sadece yüzde 66,4 ü yüzde
kapasitenin üzerinde çalışıyor. Geri kalan yüzde 34
kapasitelerinin yüzde 10 u ile yüzde 70 ini kullanıyor.
bile gösteriyor ki Türkiyede yeni yatırım gerekmeden
çalışma olanaklarını artırmak imkan dahilindedir. An
rekabetin sadece bir varsayım olarak kaldığı kapit
piyasa koşullarında, sermayedarlar kârlarını a
düzeyde tutabilmek amacıyla kapasiteleri tam kull

İMALAT SANAYİİNDE İŞÇ
ve VERİML

Yıllar	Ortalama Yıllık Ücretler (T
1965	7960
1966	9490
1967	10.650
1968	11.720
1969	12.940
1970	16.920
1971	184.70
1972	20.310
1973	243.30

...N TEK SUÇLUSU :

...KİYE KAPİTALİZMİ

...UNUNA ÇARE BULAMADI. AKSİNE ... SORUNLAR KATTI. İŞSİZLİK VE ...EN BAŞTA GELENLERİ OLDU. İŞÇİ ...ALKINAN" TÜRKİYENİN GİDEREK ...URDULAR. AMA HAL BÖYLE İKEN, ...ARIN TEK SUÇLUSU OLARAK İŞÇİ

...SYONA NEDEN OLDUĞU, KUYRUK– ...ALILIĞININ TEK NEDENİ TÜRKİYE ...AVALLI BİR DURUMDA Kİ, KENDİ ...BİR VERİYE BİLE SAHİP DEĞİL.

mayarak üretimi kısmakta, üretimin talepten az olması nedeniyle istedikleri fiyatları tüketiciye dayatmaktadırlar. Böylece bir yandan üretim yetersiz olurken öte yandan da işsiz sayısı artmaktadır. Kısaca ifade etmek gerekirse; Türkiyede kâr oranlarını düşürmenin topluma maliyeti, işsiz sayısının artması olmaktadır.

Oysa Türkiyede işverenler özellikle 1970 lerden sonra, işsizliğin nedeninin toplu sözleşmelerle artan işçi ücretleri olduğunu sık sık söylemekte, ücretlerin yüksekliği nedeniyle gerektiği kadar işçi çalıştıramamaktan yakınmaktalar.....

ÜCRETLER FİYAT ARTIŞLARININ DAİMA GERİSİNDE KALIYOR

Türkiyede sermaye sınıfının yıllardır söylediği ve şimdilerde de ücretlerin dondurulması talebine gerekçe yapmak istediği bir yalan var. Bu yalan; toplu sözleşmelerle cari ücretlerde yapılan artışların Türkiye de enflasyona neden olduğu görüşü. Ancak Tablo 1 in de incelenmesinden görülebileceği gibi, bu iddianın gerçekle hiç bir ilişkisi yok.

Tablo 1 in ortaya koyduğu sonuçlar şöyle sıralanabilir:

* Reel ücretler, toplu sözleşmenin Türkiyede ilk uygulandığı yıl olan 1964 yılında önemli bir artış göstermiş ancak bu yıldan sonra artış hızı giderek azalmış ve 1970-1972 döneminde reel ücretlerde artış değil azalış olmuş.

* Ücretliler geçinme endeksi 1958'den toplu sözleşme yılı olan 1964 yılına kadar ortalama yüzde 11,42 artmış, 1963-1969 devresinde ise ortalama yüzde 6,9 artış göstermiş.

* Geçinme endeksindeki artışı, ücretler 1958-1963 devresinde hiç izleyememiş, 1963-1969 devresinde ise geçinme endeksi ortalama yüzde 6,9 artarken reel ücretler ancak ortalama yüzde 6,6 artmış.

* 1970 yılından sonra ise ücretliler geçinme endeksi yüzde 33,1 artmış, buna karşılık reel ücretlerde yüzde 4,8 lik bir düşüş olmuş.

Bütün bunlar şunu gösteriyor : Enflasyon kesinlikle işçi ücretlerindeki artışlara dayandırılamaz.

Gerçek o ki, Türkiyede enflasyonun ardında başka nedenler yatmakta. Bu nedenlerin başinda ise artan kâr marjları gelmekte. Bunun böyle olduğunu yine DPT'nin bulguları kanıtlamakta.

Tablo 2 bize Türkiyede cari ücretlerin imalat sanayiinde yüzde 205 oranında arttığını gösteriyor. Ve yine aynı tablo, 1965-1973 döneminde işçi başına verimliliğinde yüzde 219 oranında arttığını ortaya koyuyor. Demek ki 1965-1973 döneminde Türkiyede ücret artışları verimlilik artışının gerisinde kalmış. Oysa sermaye çevreleri daima "ücret artışları verimlilik artışlarına bağlanmalıdır" görüşünü savunurlar ve ücret artmışken verimliliğin artmadığını ispatladıkları anda da, "hayat pahalılığının nedeni ücret artışlarıdır' yaygarasını koparırlar. Rakamların dili, onların bu silahlarını da ellerinden alıyor ve verimlilik artışının Türkiyede işçi ücretlerine yansımadığını ama doğrudan sermayedarın cebine girdiğini söylüyor.....

...YILLIK ORTALAMA ÜCRET ...ELİŞMELER

...Endeks	İşçi Başına Ortalama Verimlilik (TL)	Endeks
100.0	46.515	100.0
119.2	46.515	104.2
133.7	63.122	135.7
147.2	69.857	190.2
162.6	77.098	165.7
212.6	100.557	216.2
232.0	105.834	227.5
255.2	112.112	241.0
305.7	148.736	319.8

Kaynak : DPT

TABLO III

MEMUR ve SİGORTALI İŞÇİLERİN AKTİF NÜFUSA ve ÜCRET KAZANÇLARININ GSYİH'YA ORANI (%)

Yıllar	Ücretlerin GSYİH'ya oranı	Artış Endeksi	Memur ve Sigortalı İşçilerin Aktif Nüfusa Oranı	Artış Endeksi
1963	11.7	100	7.9	100
1967	15.7	134	10.9	137
1971	18.2	155	13.8	175
1974	19.2	164	16.7	211

Kaynak :DPT

ÜCRETLİLERİN MİLLİ GELİRDEN ALDIKLARI PAY GİDEREK AZALIYOR

Yine DPT bulguları, Türkiyede ücret gelirleri ile geçinenlerin milli gelirden aldıkları payın her geçen yılla birlikte azaldığını ortaya koymakta. Tablo 3 te de görüleceği gibi, ücret gelirlerinin gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH) içindeki oranı 1963 ile 1975 yılları arasında yüzde 64 oranında artarken, ücretlilerin iktisaden faal nüfus içindeki oranı yüzde 111 artmış. Bunun anlamı, ücretlilerin toplam aktif nüfus içindeki payının artmış olduğu, buna karşılık GSYİH'dan bu sınıfın aldığı payın artış hızının giderek azaldığıdır. Oysa yine eldeki veriler, ücret dışındaki gelir gruplarının GSYİH' dan aldıkları payın artış hızının çok fazla olduğunu göstermekte.

Türkiyede ücretlilerin milli gelirden aldıkları pay, diğer gelir gruplarına göre düşük bir düzeyde bulunuyor ve bu pay, çalışanların üretime kattığı verimliliğinde altında kalırken fiyat artışlarını bile zor izleyebiliyor.

VERGİ YÜKÜ DAĞILIMI EMEĞİ İLE GEÇİNENLERİN ALEYHİNE BOZULUYOR

Türkiyede ücretli ve maaşlılar ile ticari kazanç elde edenler ve serbest meslek sahiplerinin ödediği gelir vergisinin, emeği ile geçinen bir kişinin ödediğinin sadece 3,7 katı olduğunu göstermekte. Ancak bu farkta giderek azalıyor. 1973 yılında ücretlilerle, maaşlıların kişi başına ödedikleri gelir vergileri hızla artarak, bu oranı 2 ye düşürmüş. Böylece vergi yükü dağılımı da, emeği ile geçinenlerin aleyhine göreli olarak bozuluyor.

Kaynak : Maliye Bakanlığı

TABLO IV

SOSYAL GRUPLAR BAKIMINDAN KİSİ BAŞINA GELİR VERGİSİ TAHAKKUKU (1970-1973) (TL)

Sosyal gruplar	1970	1971	1972	1973
Yıllık Beyanname verenler	4.203	4.765	6.459	7.265
Ticari Kazanç elde edenler	4.174	4.712	7.605	7.780
Serbest Meslek erbabı	6.448	8.084	6.790	7.289
Ücretliler, Maaşlılar	1.122	1.906	2.306	3.778

ÜCRETLERİN ÜRETİM MALİYETİ İÇİNDEKİ PAYI....

Türkiyede ki bütün resmi bulgular, işçi ücretlerinin artan fiyatları ancak izler durumda olduğunu göstermekte. Ancak bir başka bulgu daha varki, işçi ücretlerindeki artışın kesinlikle eflasyona neden olamıyacağını gösteriyor. Bu bulguya göre ücretlerin aslında üretim maliyeti içindeki payının çok düşük olması nedeniyle, enflasyona neden olarak gösterilmesi olanaksız.

1972 yılında DPT'ce yapılan "imalat sanayiinde maliyet analizleri konulu çalışmada, ücretlerin maliyet içindeki payı ortalama yüzde 12. Buna göre Türkiyede ücretler bir yıl içinde yüzde yüz oranında artsa bile, bu artış maliyetleri ancak yüzde 12 oranında etkileyebilir. Oysa Türkiyede fiyatlar özellikle son yıllarda ortalama yüzde 25 dolaylarında artıyor ve Türkiyede hiç bir zaman işçi ücretleri bir yıl içinde yüzde 100 artmadı.....

Sonuç olarak söylemek gerekirse; "Türkiyede işçi ücretlerinin enflaysona neden olduğu, kuyruklu bir yalan. İşsizliğin, Hayat pahalılığının tek nedeni Türkiye Kapitalizmi.... Burjuvazi o kadar zavallı bir durumda ki, kendi savlarını destekleyebilecek tek bir veriye bile sahip değil, yalandan başka...."

Arjantin'in "babası" Juan Peron

LATİN AMERİKA'DA KİTLELER ÜZERİNDE TERÖR YOĞUNLAŞIYOR

neden: EKONOMİK KRİZ

Polis terörünün ve en ılımlı muhalefete karşı bile "gayrisamimi" şiddetin artırılması ile dünya ekonomik bulıranının yıkıcı etkilerinin altından kalkmaya uğraşmak, 1976'da Latin Amerikan hükümetlerinin başlıca uğraşı oldu.

Yılın ilk aylarında Bolivyadaki büyük ayaklanma dışında, Latin Amerikan işçi sınıfı tarafından verilen mücadelelerin çoğu savunma niteliğindeydi ve yenilgiyle sonuçlandı.

Arjantin'deki 24 Mart darbesi, kıtanın güney ucundaki son burjuva demokratik rejimin düşmesine yol açtı ve Latin Amerika işçi sınıfının en iyi örgütlenmiş kesiminini önüne önemli bir engel çıkardı. Arjantin diktatörü Jorge Videla'nın "yıkıcı faaliyetleri yoketmek" için açtığı kutsal seferberlik, bölgedeki diğer burjuva hükümetlerinin baskıcı planlarına cesaret verdi.

Ekonomik cephede kemerleri sıkma önlemleri, "denasyonalizasyonlar" ve emperyalist yatırımlara karşı "açık kapı" siyaseti, gittikçe artan bir şekilde, daha önceki yılların çekingen milliyetçi politikalarının yerini almaya başladı.

Washington en zorba ve iflas etmiş rejimlere bile destek sağladı. Amerikan Devletleri Örgütündeki nüfuzundan yararlanarak, bu örgütü, Şili diktatörlüğünce sürdürülen işkencelerin aklamasında kullandı. ABD hükümeti ve üzerinde "güçlü etkisi" olan uluslararası örgütler Pinochet'ye 1,8 milyar dolarlık yardım sağladılar.

Brezilya başkanı Ernesto Geisel'in muhaliflerine uyguladığı işkence ve cinayetlerin uluslararası kamuoyunda duyulmaya başladığı bir sırada, Devlet Başkanı Kissinger, Şubat ayında Latin Amerika başkentlerine düzenlediği bir gezi sırasında, Brezilya rejimini, gerçekten " insan haysiyetine ve temel insancıl değerlere saygılı" olan dünyadaki iki devletten biri olarak tanımladı.

Kissinger 'in atıfta bulunduğu diğer devlet, Batı yarım küresinde en uzun süre tutsak kalan beş Porto Riko milliyetçisinin ABD hapisanelerinden salıverilmesi yolunda yükselen talepleri duymazlıktan gelen ABD idi.

Washington, insan haysiyetine duyduğu saygının, Kanal Bölgesi ve Panama'daki askeri üslerini korumasını engellemesine izin vermedi.

Peru Köylü Hareketinin eski önderi Hugo Blanco

Washington aynı zamanda, Kastro hükümetini sabote etme kampanyasını da sürdürdü. 6 Nisan ile 6 Ekim arasında Küba'ya karşı dokuz terörist eylem gerçekleştirildi. Bunlardan sonuncusu Barbadosta Kübana Havayollarına ait bir uçağın havaya uçurulması ve yetmiş üç kişinin ölmesiydi.

Havana'da 15 Ekim'de, bu dikkatle düzenlenen saldırıları anlatan bir konuşmasında Başbakan Fidel Kastro şöyle soruyordu: "Emperyalistlerin bu yarımkürede kurdukları egemenlik ve dokunulmazlık koşullarının verdigi güvenceye sığınan CIA dan başkası böyle işler yapabilir mi ?"

Ama yine de uluslararası protestoların L.Amerika'da etkileri oldu.

-3 Nisan'da, Karayip adalarından Dominica'da Zenci lider Desmond Trotter'in idamı engellendi.

- Nisan sonunda Peru madenciler sendikası ve Devrimci Marksist İşçi Partisi liderlerinden Hernan Cuentas, diğer bir sendika lideri ve dört sendika avukatıyla birlikte serbest bırakıldı.

- Yıl boyunca Şili'de 300 ü aşkın sayıda siyasi tutuklu serbest bırakıldı.

Aralık ortalarında Arjantin Başkanı Jorge Videla, sıkıyönetim tarafından tutuklanan 198 kişinin salıverileceğini açıkladı.

Arjantin darbesi, İsabel Peron rejiminin 111 milyar dolarlık dış borç altında ezilmek üzere olduğu bir sırada yapıldı. Bir kemerleri sıkma programını zorla kabul ettirmek girişimi, bir kez daha işçiler tarafından engellenmişti. Peroncu rejimin bunalımdan çıkmayı becerememesi üzerine Peroncu harekette hizipleşme ve rejimde çürüme başgöstermişti. İşçi hareketini ezmek üzere ordu devreye girdi.

Videla hızla kontrolünü sağlamlaştırdı. Birkaç gün içinde tüm siyasi ve sendikal örgütlenme ve faaliyetleri yasakladı, tüm kamu hizmetlerini ve işyerlerini askeri kontrol altına aldı, "sabotaj" eylemlerine karşı yeniden idam cezası getirdi, "sabotajcı" ların görüldükleri yerde vurulmasını emretti ve basını sıkı bir sansüre aldı.

Kıtanın diğer kısımlarındakı kanlı zorbalardın son bir sığınak olarak Arjantin'de yaşayan onbinlerce siyasi sürgünün kıyılmasını kolaylaştırmak için cunta bir yabancı düşmanlığı kampanyası açtı. Diğer ülkelerin baskıcı güçlerinin bu sürgünlere (göçmenlere) el koymasına izin verildi. Örneğin Arjantin'de kaçırılan ve ortadan yokolan en az öndört Uruguay'lı sürgünün 28 Ekim'de, ülkelerende gözetim altına alınmış oldukları Montevideo'da açıklandı.

Yabancılara karşı nefret kıştırtıcılığının Arjantin'de yaşayan 500.000 Yahudiye karşı bir antisemitik kampanya da açılmıştır.

Siyasi tutukluların sayısı darbe öncesinde 5000 den, Eylül başında tahminen 20.000 e fırladı. Bunlar arasında Sosyalist İşçi Partisi'ne bağlı 100 ü aşkın da üye vardır. İçlerinde en tanınmışı, 1973 seçimlerinde bu partinin başbakan adayı olan otomotiv sanayii işçi liderlerinden Jos Francisco Paez'dir.

Tevkif edilenlerin çoğu, cuntanın işçi semtlerine düzenlediği büyük baskınlarla toparlanmaktadır. Eylül'de düzenlenen böyle bir baskında 574 kişi gözaltına alınmıştır.

"Resmi" baskının bir parçası olarak açıkça katledilen kişilerin sayısı artmaktadır. 17 Kasım'da burjuva basın, o ay içinde o güne dek 101 "yıkıcı" nın vurulduğunu yazmıştır.

1973'de Juan Peron'un dönüşünden beri hükümet himayesinde iş gören Arjantin Antikomünist Birliği (AAA) gibi terörist çeteler, darbe öncesi aylarda faaliyetlerini hızlandırdılar. Sendika ve siyasal militanları kaçırma ve öldürme eylemleri 24 Mart' tan beri açıkça sürdürülmektedir. Örneğin 20 Ağustos'ta bunlar Buenos Aires hapisanelerinden kırk yedi siyasi tutukluyu alarak kent dışına çıkarmış ve burada vurmuşlardır.

Bu baskının başlıca amacı, ülkede kitlelerin hayat düzeyini düşürerek, dünya kapitalist buhranı karşısında Arjantin burjuvazisini gözetmektedir. Resmi istatistiklere göre, Ocak ayına kıyasla Kasımda bir ailenin yiyecek sepetini doldurmak için reel ücretler açısından hemen hemen bir kat daha fazla harcama yapmak gerekmektedir.

Bu vahşi gidişe karşı işçi sınıfı direnişi Eylül başlarında önemli boyutlar kazanmaya başladı. 1 Eylülde cuntanın lutfettiği yetersiz ücret artışına karşı 20,000 otomotiv işçisi üç gün boyunca grev yaptı. Hükümet tehditleri karşısında işbaşı yapmaya zorlandılar.

Ancak, bir ay sonra 208 sendika liderinin işten çıkartılmasını protesto eden elektrik ve enerji işçileri iki haftayı aşan bir süre boyunca Buenos Aires merkezini felce uğrattılar. Grevi kırmak için Videla, elektrik ve enerji şirketlerini askerlere istila ettirmek zorunda kaldı.

1976'nın sonlarına gelirken, ekonomik nedenlerle greve giden otomotiv ve liman işçilerinin haberleri, Arjantin işçi hareketini ezmek için cuntanın daha epeyce gayret sarfetmesi gerektiğini gösteriyor.

Kemer sıkma programlarını zorla kabul ettirme girişimlerinin yanısıra, Latin Amerika'nın başka bölgelerinde de direniş ve baskılar görüldü.

1 Temmuz'da bir grev, Lima'nın ulaşım sistemini felce uğrattı. Otobüs sürücüleri, birgün önce Peru başkanı Francisco Morales Bermudez tarafından kemerleri sıkma paketinin bir parçası olarak sunulan yakıt fiatlarındaki artışın derhal kaldırılmasını istiyorlardı.

Marales Berkudez olağanüstü hal ilan etti ve 300 öğrenci, işçi ve "kriminal"i tutukladı. Tutuklananlar arasında ünlü Peru devrimcisi ve 1960 larda kitlesel bir köylü hareketinin lideri olan Hugo Blanco da vardı. Bir hafta sonunda Blanco, İsveç'e gitmek üzere sınırdışı edildi. Oysa Peru kentlerini sarsan kemerleri sıkma planını protesto eylemleriyle doğrudan ilişkili olmadığı açıktı.

Grevde konuşan Perulu bir köylü

..., göstericilere ..., lastik cop, köpek ... kullandılar. Beşyüz kişi tu- ... kişi yaralandı.

Torrijoz, muhaliflerinden kurtulmak için ayrıca sınırdışı etme taktiğini de kullanmaktadır. Şubatta sınırdışı edilen onbir muhalif arasında Panama Üniversitesinde hukuk ve siyasal bilimler öğreten sosyalist profesör Miguel Antonio Bernal de bulunmaktaydı.

Kemer sıkma planları Colombia ve Puerto Rica kitlelerine de empoze edilmiştir. Meksika'nın yeni başkanı Jose Lopez Portillo'da hükümetinin böyle bir program izleyeceğini açıklamıştır.

Petrol kaynaklarından dolayı buhrandan en az etkilenen ülke olan Venezuella bile, 1976'da bir kemer sıkma programını- Beşinci Ulusal Planı- kabul etmiştir.

Yirmiiki yıl süren istikrardan sonra Meksika pesosu 31 Ağustosta düşmeye başladı. New York Times ekonomi yazarı Leonard Silk, 25 Kasımda, Meksika'nın, "1910 devriminden beri en büyük mali panik içine girdiğini" yazmıştır.

Aynı günlerde toprak açlığı, Meksika'nın kuzeyinde binlerce köylüyü çiftlikleri işgale zorluyordu

Luis Corvalan ve Allende

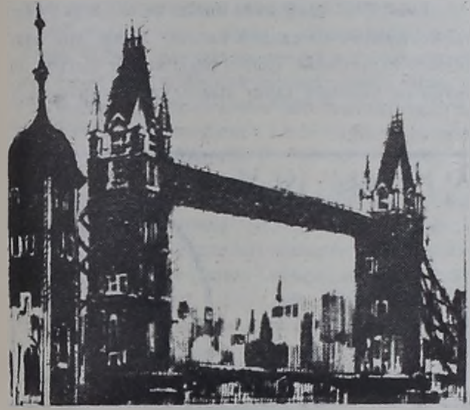
Eylülde Francisco Morales Bermudez'in "devrimci" hükümeti, San Francisco'nun Marcona Şirketine, Peru'nun büyük maden şirketinin millileştirilmesi karşılığında 61,4 milyon dolar istimlak ücreti ödemeyi kabullendi. 1975 Temmuzunda "büyük çok uluslu konsorsiyumler"ın "ahenk dışı tutumları" hakkında bir sürü şamata koparılarak Morcona'ya el konmuştu. Ondört ay sonra, 1976 yılı için 1 milyar dolarlık bir ticaret açığını da içeren ekonomik problemler karşısında, ordu, 550 milyon dolarlık bir borç paketi karşılığında ödeme yapmayı kabul etti.

Daha birkaç Latin Amerika hükümeti tarafından "açık kapı" politikaları geliştirilmektedir. Bunların sonuçları en iyi olarak Şili'de gözlemlenebilmektedir.

1973'de Allende hükümetini deviren askeri darbeden sonra cunta, ekonominin millileştirilen sektörlerini eski emperyalist ve Şili'li sahiplerine geri verdi ve bir "hür teşebbüs kapitalizmi" kurdu. Üç yıl sonra 8 Aralıkta New York Times'da Jonathan Kandell'in yazdığına göre, "Şili endüstriyel durgunluk (çürüme) ve başıbozuk bir enflasyona boğulmuştur".

Kandell, "ekonomi 1960 sonlarındaki düzeyine ulaşamamıştır ve on milyon Şili'linin büyük çoğunluğu için hayat düzeyi gittikçe düşmektedir" diye yazıyor.

Bir işçi 1969'da yasal asgarı ücretinin yarıdan biraz fazlasıyla gerekli yiyecek maddelerini alabilirken bugün aynı şeyler için tüm kazancının üzerinde harcama yapmak zorundadır.

DÜNYA KAPİTALİZMİNİN BUNALIMI EN ÇOK İNGİLTEREYİ ETKİLİYOR

İNGİLTERE'NİN EKONOMİK ÇIKMAZI

Sterlin'in dramatik düşüşü 28 Ekim 1976'da en son noktasına ulaştı. O tarihte 1 ingiliz lirasının belli başlı borsalarda 1.57 dolardan satılıyor olması, İngiliz kapitalizminin hastalığının yüksek bir düzeye çıktığının göstergesiydi. İşsiz sayısını 1 milyon 300 bin, enflasyonu % 14 olarak belirten resmi rakamlar ise, durumun daha da "tehlikeli" bir gelişim içine gireceğini haber veriyor. Yanısıra reel işçi ücretlerinde % 10 luk bir düşüş bekleniyor. Sanayi üretiminin ise 1974'ün ilk ayları düzeyinde kalacağı ve durgunluğun devam edeceği de kolaylıkla tahmin edilecek gelişmeler arasında.

Bütün bunların üstünde faiz hadleri de astronomik rakamlara ulaştı. Artık İngiltere Bankası % 15 faizle kredi açıyor, büyük firmalar kısa vadeli kerediler için % 14,5 faiz ödüyor. Devlet tahvilleri faizleri ise % 16.

Kısaca belirtilen bu gelişmelerin nedeni, iki ana tarihi olayın çakışmasında yatmakta. Bunların ilki, genel olarak dünya kapitalist sisteminin çöküşü, ikincisi ise bu sistem içinde İngiltere'nin göreli çöküşü.

Söz konusu göreli çöküşün de kökleri geçtiğimiz yüzyıla, İngilterenin dünya kapitalizminin merkezi olduğu döneme uzanmakta. O dönemde İngiltere endüstri üretiminde daha az iş güçü kullandığından, rakiplerinden ucuza malettiği ürünlerle kâr konusunda önde gidiyordu. Dolayısıyla da dünya pazarını tekelinde tutması hiç zor değildi. Fakat tekelleşmenin geriletici etkisinin kendini göstermesi çok sürmedi. Nitekim, pazar ve kâr konusunda hiç bir endişeleri olmayan İngiliz sanayicileri, kendilerini bir anda Başta ABD olmak üzere Almanya ve Japonya gibi dinamik bir gelişme izleyen rakiplerinin gerisinde buldular. İki emperyalist dünya savaşı ise bu süreci hızlandırdı.

2. Dünya savaşından sonra kapitalist sistemin genel olarak yayılması gerileme sürecini örtbas ettiyse de, bu bolluk yıllarında bile yaklaşmakta olan tehlikeyi sezmek mümkündü.

Yavaş gelişme, sıklaşan dar boğazlar ve her keresinde daha bir şiddetlenen ödemeler dengesi krizleri yanında İngiltere'nin emek üretkenliğini arttıramaması tuz biber oldu. 1955-60 döneminde her iş saatine düşen üretim yılda % 2.3 gibi bir hızla artarken, aynı dönemde Fransada % 3,6 Almanya'da % 5,9 artıyordu.

1960 larda da bu böyle sürdü. 1965'e gelindiğinde İngiltere emek üretkenliği indeksi sadece 115 ti. (1960:100). Oysa aynı indeks Fransa için 125, Batı Almanya için 129, Japonya içinse 147 olarak saptandı.

Üstelik görünürlerde herhangi bir iyiye gitme belirtisi de yoktu. Bu konuya ilişkin olarak Economist dergisinin 16-22 Ekim sayısında çıkan bir rapora göre, İngiltere'nin 1967 Nisan-Haziran ayları arasındaki imalat sanayii yatırımları 1970'de doruğa ulaşan yatırımların sadece üçte biri. Emek üretkenliğinin artışı sürekli sanayi yatırımlarıyla sağlanacağına göre İngiltere'nin üretkenlik konusunda hızla gerelemesi kaçınılmaz.

Bu ülkeyi, kapitalist ekonomiyi rekabette gerileyen yüksek maliyetli bir firmaya benzetebiliriz. İş hayatı canlı kaldıkça iyi kötü ayakta kalabilecek olan bu firmanın, işlerin aniden yön değiştirmesi, rekabetin hızlanmasıyla iflasın eşiğine gelmesi bir an meselesidir.

Kapitalizmin savaş sonrası başarıları 1960'ların sonlarına doğru yavaşlarken, uluslararası rekabet hızlanıyordu.Dolayısıyla İngiltere'nin geleneksel ticaret açığını kapatması da giderek zorlaşıyordu. Dünya pazarları doydukça ülkeler yeni pazarlar konusunda hırçınlaştılar. Bu arada İngiltere de ucuz ithal malı akımına uğradı.

Gittikçe kötüleşen bu durum karşısında İngiliz burjuvazisinin çözüm olarak ilk aklına gelen, Sterlin'i devalüe etmek oldu. Sterlin'in değerinin düşürülmesi yabancı ülkeler karşısında ihraç mallarının daha ucuz, ithal mallarının daha pahalı olması demekti. Bu yolla yani, kolaylaşan ihraç yoluyla da ödemeler dengisi açığının kapanacağı bekleniyordu.

Ancak bilinen bir gerçekte, uluslararası rekabetin paranın değişim hızıyla belirlenmeyip, ülkelerin karşılıklı emek üretkenlikleriyle belirlenmesi.

Sterlin değer kaybederken çaresiz kalan İngiliz kapitalisti fiat ları yeni değer üzerinden artırma yoluna gitti. Böylece de devalüasyonun yararlarını silip, süpürdü. İthal edilen malların yüksek fiatlarıyla hükümetin büyüyen harcama açıkları da fiat artışını körükledi. Sonuç olarak, durgunluk ve işsizliğe rağmen enflasyon sürdü, gitti.

Şüphesiz burjuvazi ve onun işçi hareketi içindeki temsilcileri enflasyonun bütün suçunu işçi sınıfına yüklemekten çekinmediler. Ücretlerin yüksek, toplumsal hakların geniş olmasından yakınarak işçilerin "fedakarlık" yapmasını istediler. Bu düşünceden yola çıkan Wilson ve Callaghan da "gelir politikası" "toplumsal anlaşma" gibi maskelerle ücretleri düşük tutmak için ellerinden geleni esirgemediler.

Ancak İngiltere'de ücretler rakip ülkelere oranla hiç de yüksek sayılmaz. Örneğin, bir İngiliz işçisi Batı Alman işçisinin ücretinin aşağı yukarı yarısını alır. Evet, fedakarlıkta bulunan İngiliz işçisidir ama İngiltere'nin durumu böylesi fedakarlıklarla düzelecek gibi değil. Gerçekte ise artan enflasyona karşı işçilerin yaşayabilmeleri için ücret zammı talep etmeleri kadar doğal bir şey olamaz.

Bütün bunların ötesinde Sterlin'in akıbeti dünya burjuvazisi arasında da merakla izlenmekte. Sterlin'in sürekli değer kaybetmesi sadece İngiltere içinde toplumsal kriz yaratmakla kalmıyacak, öteki ülkelerinde paralarında ayarlamalar yapılması gereğini doğurup, zincirleme bir dünya para krizine yol açacak belkide.

Bu nedenle, uluslararası mali kuruluşlar İngiltere'ye borç vermek niyetindeler. 29 Ekim günü IMF yetkilisi Denis Healey İngiltere'nin IMF (Uluslararası Para Fonu) ndan 3,9 milyar dolar borç istediğini açıkladı. Teklif kabul edilirse, İngiltere'nin borçları 24 milyar dolara ulaşacak.

Ancak, dünya bankacıları vs. paralarının geri ödenebilmesi garantisi istiyorlar. Hatta İngiliz hükümetini toplumsal hizmetleri kısmaya, ücretleri düşürmeye ve ülke içinde para arzını sınırlamaya zorluyorlar. Ülke içi talebi ve ülkenin refah düzeyini İngiliz firmalarını ihracata yöneltirken, bu yolla sağlanacak gelirle de verdikleri keredilerin ödenmesi hesabını yapmaktalar.

Şüphesiz bu önlemlerin destekleyeceği ekonomik durgunluk yatırımı zorlaştıracak. Giderek İngiltere'yi yeni çıkmazlara sokacak. Ancak şu aşamada dünya burjuvazisi gelebilecek yeni çıkmazlarla ilgili değil. Sadece varolan durumu kurtarmak niyetinde. Üstelik de bunu kendi işçi sınıfıyla yoğun çatışmalar pahasına gerçekleştirmekten çekinmiyorlar.

Arjantin'in "babası" Juan Peron

LATİN AMERİKA'DA KİTLELER ÜZERİNDE TERÖR YOĞUNLAŞIYOR

neden: EKONOMİK KRİZ

Polis terörünün ve en ılımlı muhalefete karşı bile "gayrisamimi" şiddetin artırılması ile dünya ekonomik bunalımının yıkıcı etkilerinin altından kalkmaya uğraşmak, 1976'da Latin Amerikan hükümetlerinin başlıca uğraşı oldu.

Yılın ilk aylarında Bolivyadaki büyük ayaklanma dışında, Latin Amerikan işçi sınıfı tarafından verilen mücadelelerin çoğu savunma niteliğindeydi ve yenilgiyle sonuçlandı.

Arjantin'deki 24 Mart darbesi, kıtanın güney ucundaki son burjuva demokratik rejimin düşmesine yol açtı ve Latin Amerika işçi sınıfının en iyi örgütlenmiş kesiminini önüne önemli bir engel çıkardı. Arjantin diktatörü Jorge Videla'nın "yıkıcı faaliyetleri yoketmek" için açtığı kutsal seferberlik, bölgedeki diğer burjuva hükümetlerinin baskıcı planlarına cesaret verdi.

Ekonomik cephede kemerleri sıkma önlemleri, "denasyonalizasyonlar" ve emperyalist yatırımlara karşı "açık kapı" siyaseti, gittikçe artan bir şekilde, daha önceki yılların çekingen milliyetçi politikalarının yerini almaya başladı.

Washington en zorba ve iflas etmiş rejimlere bile destek sağladı. Amerikan Devletleri Örgütündeki nüfuzundan yararlanarak, bu örgütü, Şili diktatörlüğünce sürdürülen işkencelerin aklamasında kullandı. ABD hükümeti ve üzerinde "güçlü etkisi" olan uluslararası örgütler Pinochet'ye 1,8 milyar dolarlık yardım sağladılar.

Brezilya başkanı Ernesto Geisel'in muhaliflerine uyguladığı işkence ve cinayetlerin uluslararası kamuoyunda duyulmaya başladığı bir sırada, Devlet Başkanı Kissinger, Şubat ayında Latin Amerika başkentlerine düzenlediği bir gezi sırasında, Brezilya rejimini, gerçekten " insan haysiyetine ve temel insancıl değerlere saygılı" olan dünyadaki iki devletten biri olarak tanımladı.

Kissinger 'in atıfta bulunduğu diğer devlet, Batı yarım küresinde en uzun süre tutsak kalan beş Porto Riko milliyetçisinin ABD hapisanelerinden salıverilmesi yolunda yükselen talepleri duymazlıktan gelen ABD idi.

Washington, insan haysiyetine duyduğu saygının, Kanal Bölgesi ve Panama'daki askeri üslerini korumasını engellemesine izin vermedi.

Peru Köylü Hareketinin eski önderi Hugo Blanco

Washington aynı zamanda, Kastro hükümetini sabote etme kampanyasını da sürdürdü. 6 Nisan ile 6 Ekim arasında Küba'ya karşı dokuz terörist eylem gerçekleştirildi. Bunlardan sonuncusu Barbadosta Kübana Havayollarına ait bir uçağın havaya uçurulması ve yetmiş üç kişinin ölmesiydi.

Havana'da 15 Ekim'de, bu dikkatle düzenlenen saldırıları anlatan bir konuşmasında Başbakan Fidel Kastro şöyle soruyordu: "Emperyalistlerin bu yarımkürede kurdukları egemenlik ve dokunulmazlık koşullarının verdigi güvenceye sığınan CIA dan başkası böyle işler yapabilir mi ?"

Ama yine de uluslararası protestoların L.Amerika'da etkileri oldu.

-3 Nisan'da, Karayip adalarından Dominica'da Zenci lider Desmond Trotter'in idamı engellendi.

- Nisan sonunda Peru madenciler sendikası ve Devrimci Marksist İşçi Partisi liderlerinden Hernan Cuentas, diğer bir sendika lideri ve dört sendika avukatıyla birlikte serbest bırakıldı.

- Yıl boyunca Şili'de 300 ü aşkın sayıda siyasi tutuklu serbest bırakıldı.

Aralık ortalarında Arjantin Başkanı Jorge Videla, sıkıyönetim tarafından tutuklanan 198 kişinin salıverileceğini açıkladı.

Arjantin darbesi, İsabel Peron rejiminin 111 milyar dolarlık dış borç altında ezilmek üzere olduğu bir sırada yapıldı. Bir kemerleri sıkma programını zorla kabul ettirmek girişimi, bir kez daha işçiler tarafından engellenmişti. Peroncu rejimin bunalımdan çıkmayı becerememesi üzerine Peroncu harekette hizipleşme ve rejimde çürüme başgöstermişti. İşçi hareketini ezmek üzere ordu devreye girdi.

Videla hızla kontrolünü sağlamlaştırdı. Birkaç gün içinde tüm siyasi ve sendikal örgütlenme ve faaliyetleri yasakladı, tüm kamu hizmetlerini ve işyerlerini askeri kontrol altına aldı, "sabotaj" eylemlerine karşı yeniden idam cezası getirdi, "sabotajcı" ların görüldükleri yerde vurulmasını emretti ve basını sıkı bir sansüre aldı.

Kıtanın diğer kısımlarındaki kanlı zorbalardın son bir sığınak olarak Arjantin'de yaşayan onbinlerce siyasi sürgünün kıyılmasını kolaylaştırmak için cunta bir yabancı düşmanlığı kampanyası açtı. Diğer ülkelerin baskıcı güçlerinin bu sürgünlere (göçmenlere) el koymasına izin verildi. Örneğin Arjantin'de kaçırılan ve ortadan yokolan en az öndört Uruguay'lı sürgünün 28 Ekim'de, ülkelerende gözetim altına alınmış oldukları Montevideo'da açıklandı.

Yabancılara karşı nefret kıştırtıcılığının Arjantin'de yaşayan 500.000 Yahudiye karşı bir antisemitik kampanya da açılmıştır.

Siyasi tutukluların sayısı darbe öncesinde 5000 den, Eylül başında tahminen 20.000 e fırladı. Bunlar arasında Sosyalist İşçi Partisi'ne bağlı 100 ü aşkın da üye vardır. İçlerinde en tanınmışı, 1973 seçimlerinde bu partinin başbakan adayı olan otomotiv sanayii işçi liderlerinden Jos Francisco Paez'dir.

Tevkif edilenlerin çoğu, cuntanın işçi semtlerine düzenlediği büyük baskınlarla toparlanmaktadır. Eylül'de düzenlenen böyle bir baskında 574 kişi gözaltına alınmıştır.

"Resmi" baskının bir parçası olarak açıkça katledilen kişilerin sayısı artmaktadır. 17 Kasım'da burjuva basın, o ay içinde o güne dek 101 "yıkıcı" nın vurulduğunu yazmıştır.

1973'de Juan Peron'un dönüşünden beri hükümet himayesinde iş gören Arjantin Antikomünist Birliği (AAA) gibi terörist çeteler, darbe öncesi aylarda faaliyetlerini hızlandırdılar. Sendika ve siyasal militanları kaçırma ve öldürme eylemleri 24 Mart' tan beri açıkça sürdürülmektedir. Örneğin 20 Ağustos'ta bunlar Buenos Aires hapisanelerinden kırk yedi siyasi tutukluyu alarak kent dışına çıkarmış ve burada vurmuşlardır.

Bu baskının başlıca amacı, ülkede kitlelerin hayat düzeyini düşürerek, dünya kapitalist buhranı karşısında Arjantin burjuvazisini gözetmektedir. Resmi istatistiklere göre, Ocak ayına kıyasla Kasımda bir ailenin yiyecek sepetini doldurmak için reel ücretler açısından hemen hemen bir kat daha fazla harcama yapmak gerekmektedir.

Bu vahşi gidişe karşı işçi sınıfı direnişi Eylül başlarında önemli boyutlar kazanmaya başladı. 1 Eylülde cuntanın lutfettiği yetersiz ücret artışına karşı 20,000 otomotiv işçisi üç gün boyunca grev yaptı. Hükümet tehditleri karşısında işbaşı yapmaya zorlandılar.

Ancak, bir ay sonra 208 sendika liderinin işten çıkartılmasını protesto eden elektrik ve enerji işçileri iki haftayı aşan bir süre boyunca Buenos Aires merkezini felce uğrattılar. Grevi kırmak için Videla, elektrik ve enerji şirketlerini askerlere istila ettirmek zorunda kaldı.

1976'nın sonlarına gelirken, ekonomik nedenlerle greve giden otomotiv ve liman işçilerinin haberleri, Arjantin işçi hareketini ezmek için cuntanın daha epeyce gayret sarfetmesi gerektiğini gösteriyor.

Kemer sıkma programlarını zorla kabul ettirme girişimlerinin yanısıra, Latin Amerika'nın başka bölgelerinde de direniş ve baskılar görüldü.

1 Temmuz'da bir grev, Lima'nın ulaşım sistemini felce uğrattı. Otobüs sürücüleri, birgün önce Peru başkanı Francisco Morales Bermudez tarafından kemerleri sıkma paketinin bir parçası olarak sunulan yakıt fiatlarındaki artışın derhal kaldırılmasını istiyorlardı.

Marales Berkudez olağanüstü hal ilan etti ve 300 öğrenci, işçi ve "kriminal"i tutukladı. Tutuklananlar arasında ünlü Peru devrimcisi ve 1960 larda kitlesel bir köylü hareketinin lideri olan Hugo Blanco da vardı. Bir hafta sonunda Blanco, İsveç'e gitmek üzere sınır dışı edildi. Oysa Peru kentlerini sarsan kemerleri sıkma planını protesto eylemleriyle doğrudan ilişkili olmadığı açıktı.

Grevde konuşan Perulu bir köylü

10 Eylül'de Panama City'de hükümetin süt ve pirinç fiatlarına getirdiği zamları protesto etmek için orta dereceli okullarda toplu gösteriler yapıldı. Onbir gün süren protestolar hızla halkın diğer kesimlerine yayıldı. Panama Başkanı Omar Torrijos, Ulusal Muhafızları yardıma çağırdı. Muhafızlar, göstericilere saldırmak için gözyaşı bombaları, lastik cop, köpek ve tüfekle atılan pelletler kullandılar. Beşyüz kişi tutuklandı ve düzinelerce kişi yaralandı.

Torrijoz, muhaliflerinden kurtulmak için ayrıca sınırdışı etme taktiğini de kullanmaktadır. Şubatta sınırdışı edilen onbir muhalif arasında Panama Üniversitesinde hukuk ve siyasal bilimler öğreten sosyalist profesör Miguel Antonio Bernal de bulunmaktaydı.

Kemer sıkma planları Colombia ve Puerto Rica kitlelerine de empoze edilmiştir. Meksika'nın yeni başkanı Jose Lopez Portillo'da hükümetinin böyle bir program izleyeceğini açıklamıştır.

Petrol kaynaklarından dolayı buhrandan en az etkilenen ülke olan Venezuella bile, 1976'da bir kemer sıkma programını- Beşinci Ulusal Planı- kabul etmiştir.

Yirmiiki yıl süren istikrardan sonra Meksika pesosu 31 Ağustosta düşmeye başladı. New York Times ekonomi yazarı Leonard Silk, 25 Kasımda, Meksika' nın, "1910 devriminden beri en büyük mali panik içine girdiğini" yazmıştır.

Aynı günlerde toprak açlığı, Meksika'nın kuzeyinde binlerce köylüyü çiftlikleri işgale zorluyordu

Luis Corvalan ve Allende

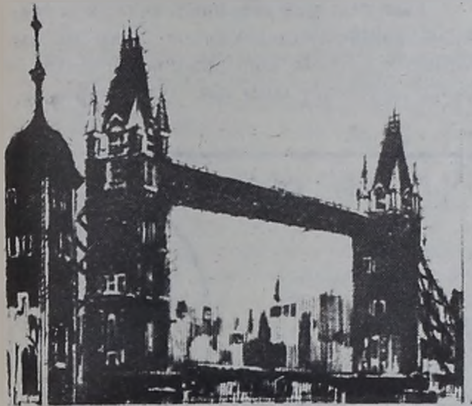
Eylülde Francisco Morales Bermudez'in "devrimci" hükümeti, San Francisco'nun Marcona Şirketine, Peru'nun büyük maden şirketinin millileştirilmesi karşılığında 61,4 milyon dolar istimlak ücreti ödemeyi kabullendi. 1975 Temmuzunda "büyük çok uluslu konsorsiyumler"ın "ahenk dışı tutumları" hakkında bir sürü şamata koparılarak Morcona'ya el konmuştu. Ondört ay sonra, 1976 yılı için 1 milyar dolarlık bir ticaret açığını da içeren ekonomik problemler karşısında, ordu, 550 milyon dolarlık bir borç paketi karşılığında ödeme yapmayı kabul etti.

Daha birkaç Latin Amerika hükümeti tarafından "açık kapı" politikaları geliştirilmektedir. Bunların sonuçları en iyi olarak Şili'de gözlemlenebilmektedir.

1973'de Allende hükümetini deviren askeri darbeden sonra cunta, ekonominin millileştirilen sektörlerini eski emperyalist ve Şili'li sahiplerine geri verdi ve bir "hür teşebbüs kapitalizmi" kurdu. Üç yıl sonra 8 Aralıkta New York Times'da Jonathan Kandell'in yazdığına göre, "Şili endüstriyel durgunluk (çürüme) ve başıbozuk bir enflasyona boğulmuştur".

Kandell, "ekonomi 1960 sonlarındaki düzeyine ulaşamamıştır ve on milyon Şili'linin büyük çoğunluğu için hayat düzeyi gittikçe düşmektedir" diye yazıyor.

Bir işçi 1969'da yasal asgarı ücretinin yarıdan biraz fazlasıyla gerekli yiyecek maddelerini alabilirken bugün aynı şeyler için tüm kazancının üzerinde harcama yapmak zorundadır.

DÜNYA KAPİTALİZMİNİN BUNALIMI EN ÇOK İNGİLTEREYİ ETKİLİYOR

İNGİLTERE'NİN EKONOMİK ÇIKMAZI

Sterlin'in dramatik düşüşü 28 Ekim 1976'da en son noktasına ulaştı. O tarihte 1 ingiliz lirasının belli başlı borsalarda 1.57 dolardan satılıyor olması, İngiliz kapitalizminin hastalığının yüksek bir düzeye çıktığının göstergesiydi. İşsiz sayısını 1 milyon 300 bin, enflasyonu % 14 olarak belirten resmi rakamlar ise, durumun daha da "tehlikeli" bir gelişim içine gireceğini haber veriyor. Yanısıra reel işçi ücretlerinde % 10 luk bir düşüş bekleniyor. Sanayi üretiminin ise 1974'ün ilk ayları düzeyinde kalacağı ve durgunluğun devam edeceği de kolaylıkla tahmin edilecek gelişmeler arasında.

Bütün bunların üstünde faiz hadleri de astronomik rakamlara ulaştı. Artık İngiltere Bankası % 15 faizle kredi açıyor, büyük firmalar kısa vadeli keredıler için % 14,5 faiz ödüyor. Devlet tahvilleri faizleri ise % 16.

Kısaca belirtilen bu gelişmelerin nedeni, iki ana tarihi olayın çakışmasında yatmakta. Bunların ilki, genel olarak dünya kapitalist sisteminin çöküşü, ikincisi ise bu sistem içinde İngiltere'nin göreli çöküşü.

Söz konusu göreli çöküşün de kökleri geçtiğimiz yüzyıla, İngilterenin dünya kapitalizminin merkezi olduğu döneme uzanmakta. O dönemde İngiltere endüstri üretiminde daha az iş güçü kullandığından, rakiplerinden ucuza malettiği ürünlerle kâr konusunda önde gidiyordu. Dolayısıyla da dünya pazarını tekelinde tutması hiç zor değildi. Fakat tekelleşmenin gerileticı etkisinin kendini göstermesi çok sürmedi. Nitekim, pazar ve kâr konusunda hiç bir endişeleri olmayan İngiliz sanayicileri, kendilerini bir anda Başta ABD olmak üzere Almanya ve Japonya gibi dinamik bir gelişme izleyen rakiplerinin gerisinde buldular. İki emperyalist dünya savaşı ise bu süreci hızlandırdı.

2. Dünya savaşından sonra kapitalist sistemin genel olarak yayılması gerileme sürecini örtbas ettiysede, bu bolluk yıllarında bile yaklaşmakta olan tehlikeyi sezmek mümkündü.

Yavaş gelişme, sıklaşan dar boğazlar ve her keresinde daha bir şiddetlenen ödemeler dengesi krizleri yanında İngiltere'nin emek üretkenliğini arttıraması tuz biber oldu. 1955-60 döneminde her iş saatine düşen üretim yılda % 2.3 gibi bir hızla artarken, aynı dönemde Fransada % 3,6 Almanya'da % 5,9 artıyordu.

1960 larda da bu böyle sürdü. 1965'e gelindiğinde İngiltere emek üretkenliği indeksi sadece 115 ti. (1960 : 100). Oysa aynı indeks Fransa için 125, Bati Almanya için 129, Japonya içinse 147 olarak saptandı.

Üstelik görünürlerde herhangi bir iyiye gitme belirtisi de yoktu. Bu konuya ilişkin olarak Economist dergisinin 16-22 Ekim sayısında çıkan bir rapora göre, İngiltere'nin 1967 Nisan-Haziran ayları arasındaki imalat sanayii yatırımları 1970'de doruğa ulaşan yatırımların sadece üçte biri. Emek üretkenliğinin artışı sürekli sanayi yatırımlarıyla sağlanacağına göre İngiltere'nin üretkenlik konusunda hızla gerelemesi kaçınılmaz.

Bu ülkeyi, kapitalist ekonomisi rekabette gerileyen yüksek maliyetli bir firmaya benzetebiliriz. İş hayatı canlı kaldıkça iyi kötü ayakta kalabilecek olan bu firmanın, işlerin aniden yön değiştirmesi, rekabetin hızlanmasıyla iflasın eşiğine gelmesi bir an meselesidir.

Kapitalizmin savaş sonrası başarıları 1960'ların sonlarına doğru yavaşlarken, uluslararası rekabet hızlanıyordu.Dolayısıyla İngiltere'nin geleneksel ticaret açığını kapatması da giderek zorlaşıyordu. Dünya pazarları doydukça ülkeler yeni pazarlar konusunda hırçınlaştılar. Bu arada İngiltere de ucuz ithal malı akımına uğradı.

Gittikçe kötüleşen bu durum karşısında İngiliz burjuvazisinin çözüm olarak ilk aklına gelen, Sterlin'i devalüe etmek oldu. Sterlin'in değerinin düşürülmesi yabancı ülkeler karşısında ihraç mallarının daha ucuz, ithal mallarının daha pahalı olması demekti. Bu yolla yani, kolaylaşan ihraç yoluyla da ödemeler dengesi açığının kapanacağı bekleniyordu.

Ancak bilinen bir gerçekte, uluslararası rekabetin paranın değişim hızıyla belirlenmeyip, ülkelerin karşılıklı emek üretkenlikleriyle belirlenmesi.

Sterlin değer kaybederken çaresiz kalan İngiliz kapitalisti fiat ları yeni değer üzerinden artırma yoluna gitti. Böylece de devalüasyonun yararlarını silip, süpürdü. İthal edilen malların yüksek fiatlarıyla hükümetin büyüyen harcama açıkları da fiat artışını körükledi. Sonuç olarak, durgunluk ve işsizliğe rağmen enflasyon sürdü, gitti.

Şüphesiz burjuvazi ve onun işçi hareketi içindeki temsilcileri enflasyonun bütün suçunu işçi sınıfına yüklemekten çekinmediler. Ücretlerin yüksek, toplumsal hakların geniş olmasından yakınarak işçilerin "fedakarlık" yapmasını istediler. Bu düşünceden yola çıkan Wilson ve Callaghan da "gelir politikası" "toplumsal anlaşma" gibi maskelerle ücretleri düşük tutmak için ellerinden geleni esirgemediler.

Ancak İngiltere'de ücretler rakip ülkelere oranla hiç de yüksek sayılmaz. Örneğin, bir İngiliz işçisi Batı Alman işçisinin ücretinin aşağı yukarı yarısını alır. Evet, fedakarlıkta bulunan İngiliz işçisidir ama İngiltere'nin durumu böylesi fedakarlıklarla düzelecek gibi değil. Gerçekte ise artan enflasyona karşı işçilerin yaşayabilmeleri için ücret zammı talep etmeleri kadar doğal bir şey olamaz.

Bütün bunların ötesinde Sterlin'in akıbeti dünya burjuvazisi arasında da merakla izlenmekte. Sterlin'in sürekli değer kaybetmesi sadece İngiltere içinde toplumsal kriz yaratmakla kalmıyacak, öteki ülkelerinde paralarında ayarlamalar yapılması gereğini doğurup, zincirleme bir dünya para krizine yol açacak belkide.

Bu nedenle, uluslararası mali kuruluşlar İngiltere'ye borç vermek niyetindeler. 29 Ekim günü IMF yetkilisi Denis Healey İngiltere'nin IMF (Uluslararası Para Fonu) ndan 3,9 milyar dolar borç istediğini açıkladı. Teklif kabul edilirse, İngiltere'nin borçları 24 milyar dolara ulaşacak.

Ancak, dünya bankacıları vs. paralarının geri ödenebilmesi garantisi istiyorlar. Hatta İngiliz hükümetini toplumsal hizmetleri kısmaya, ücretleri düşürmeye ve ülke içinde para arzını sınırlamaya zorluyorlar. Ülke içi talebi ve ülkenin refah düzeyini İngiliz firmalarını ihracata yöneltirken, bu yolla sağlanacak gelirle de verdikleri keredilerin ödenmesi hesabını yapmaktalar.

Şüphesiz bu önlemlerin destekleyeceği ekonomik durgunluk yatırımı zorlaştıracak. Giderek İngiltere'yi yeni çıkmazlara sokacak. Ancak şu aşamada dünya burjuvazisi gelebilecek yeni çıkmazlarla ilgili değil. Sadece varolan durumu kurtarmak niyetinde. Üstelik de bunu kendi işçi sınıfıyla yoğun çatışmalar pahasına gerçekleştirmekten çekinmiyorlar.

"ŞEREFİMİZLE OYNUYORLAR
AMA BEN BUGÜN DE YARIN DA BU PARAYI ALACAĞIM,
SANKİ BİZ HIRSIZIZ DA
BAŞKALARI HAZİNEYİ Mİ KORUYOR."
(CHP ERZİNCAN SENATÖRÜ Niyazi Ünsal)

MİLLETİN VEKİLİ, MİLLET ve SOSYAL ADALETCİ CHP...

Millet Meclisi'nin 6 Ocak Perşembe günkü oturumuna "TBMM Hesapları İnceleme Komisyonunun" bir raporu sunuldu. Rapor Mecliste okundu ve mevcudun oy birliğiyle kabul edildi. Bütün bu işlemler sadece üç dakika sürdü.

Mecliste okunarak oylanan raporda şöyle deniliyordu:

"Komisyonumuz Millet Meclisi içtüzüğünün 153. maddesi uyarınca tahakkuk şubelerinin işlemleri üzerinde yürüttüğü incelemelerde, Millet Meclisinin bütçesinin üyelerin ödenek ve yolluklarına ilişkin maddelerinde uyulması gereken esas ve usulleri tesbit etmek üzere 8 Aralık 1976 tarihli oturumunda, dinlenmesi karar altına alınan uzmanlar da hazır bulundukları halde konuyu görüşmüştür...Yapılan görüşmeler sonunda Anayasanın 82. maddesiyle 1901 sayılı Kanun uyarınca TBMM üyelerinin ödenek ve yolluklarının yeniden hesaplanmasının bir zorunluk vasfını kazandığı anlaşılmıştır... Üyelerin ödenek miktarının nisbetiyle ilgili tahakkuk işlemlerinin ittifakla alınan komisyonumuzun iş bu prensip kararı esaslarına göre yapılması için tahakkuk şubelerinin uyarılmasına, keyfiyetin Yüksek başkanlığa arzına mevcudun oybirliği ile karar verilmiştir."

Bu komisyon raporunun o günkü Meclis oturumunda bulunan çeşitli siyasal partilere mensup milletvekillerinin oybirliği ile kabulü sonucunda, parlamenter maaşlarına bir anda net 9764 TL zam yapılmış oldu. Parlamenter maaşları böylece net 16.147 TL'dan net 25.911 TL'ya çıktı. Ama iş bu kadarla da kalmadı. Komisyon raporunda ayrıca tahakkuk şubelerinin bugüne kadar ki yanlışlıklarının düzeltilmesi de istendiğinden, raporun kabul edilmesiyle birlikte Haziran 1976'dan bu yana eksik yapılan ödemelerinde tamamlanması kabul ediliyordu. Böylece parlamenter maaşlarına hem net 9.764 TL zam yapılıyar, ve hem de Haziran 76'dan itibaren bu zammın uygulanması belirtildiği için, parlamenterlere hiç beklemedikleri anda 83.000 TL'lık bir piyango vuruyordu.

Parlamenter maaşlarına zam söz konusu olduğu zamanlarda, yukarda belirtilen raporda da olduğu hep Anayasanın 82. maddesi gündeme getirilir. Bundaki amaç, zammı Anayasanın 82. maddesinin emrettiği görünümünü kamu oyunda yaratmaktır. Oysa 1961 Anayasasının 82. maddesi aynen şöyle der :

"TBMM üyelerinin ödenek ve yollukları kanunla düzenlenir. Ödeneğin aylık tutarı birinci derecedeki devlet memurunun aylığını; yolluk da ödeneğinin yarısını aşamaz.

Ödenek ve yollukların en çok üç aylığı önceden ödenebilir.

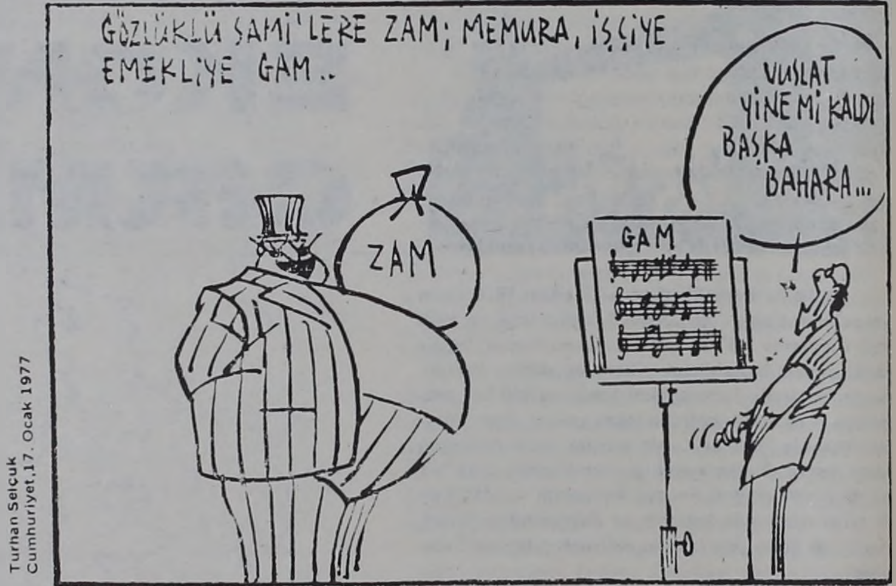
TBMM üyelerinin aylık ve ödeneklerine her ne suretle olursa olsun yapılacak zam ve ilaveler, ancak bu zam ve ilaveleri takibeden milletvekilleri genel seçiminden sonra uygulanır."

Evet, Anayasanın 82. maddesi böyle der. Daha doğrusu derdi. Çünkü bu maddenin 3. fıkrası, yani "yapılacak zamların ancak bir sonraki dönemde uygulanabileceği" biçimindeki hükmü 1961 Anayasasını korumak için işbaşına getirilen 12 Mart hükümetlerinin teklifi ve yine parlamenterlerin oybirliği ile kaldırılmıştı.

Ancak yine de ortada tüm kamuoyunun bilmesi gereken bir Anayasa gerçeği var. Bu gerçek te, halen yürürlükte olan kuşa çevrilmiş 1961 Anayasasının 82. maddesinin, parlamenter maaşlarının ille de en yüksek seviyedeki devlet memurunun maaşı kadar olması gerektiğini emretmediği. Anayasa bunu bir tavan olarak getiriyor. Ama ülkelerinin ve halklarının mutlulğu için hiç bir fedakarlıktan çekinmeyecekleri yolunda yemin eden parlamenterlerimiz, bunu bir tavan değil adeta bir taban kabul ediyorlar o başka....

Parlamenterlerin toplandıkları kurumun adı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kendileri ise bu mecliste milleti temsil eden vekillerdir. Ama gel gör ki, temsil ettikleri milletle hiç bir benzerlikleri yoktur. Hele 9764 TL.lık zamdan sonra, bu benzemezlik iyice artmıştır.

Bugün Türkiyede ortalama işçi ücretinin bir aylık net tutarı 2100TL'dır. 30 yıllık bir kalifiye işçinin eline ise ayda en fazla net 6000 TL' geçebilmektedir. Asgari ücret tarım kesiminde net 1100, tarım dışı kesimde net 1300 TL'dır. Kaldı ki bütün bu ücretler günde en az 8 saat çalışmanın karşılığıdır.

Turhan Selçuk
Cumhuriyet, 17. Ocak 1977

Bu gün Türkiyede yaklaşık 15 milyon 600 bin çalışan, üretime katılan insan vardır. Bu iktisaden faal nüfus başına düşen milli gelir miktarı yılad 30.426 TL dır. Tarımda çalışan başına düşen gelir miktarı ise, yılda 15.190 TL. dır.

Yapılan tesbitlere göre, Türkiye'de 2 milyon 533 bin emekçi ailesi vardır. Bunlar Türkiyedeki ailelerin yüzde 37 sini oluştururlar. Ortalama olarak bir ücretli ailesinin eline yılda 21.341 TL' geçer. Yine yapılan tesbitlere göre, Türkiyedeki küçük üretici ailelerin sayısı da 577 bin dir. Küçük üretici ailesinin bir yıllık ortalama geliri ise 15.862 TL'dır.

Bütün bu rakamlar milletin durumunu yansıtır.

Durumu bu olan milleti, parlamenterler temsil eder. Parlamenterler bu milletin vekilidirler. Parlamento haftada üç gün, yılda sekiz ay toplanır. Toplantı günlerindeki çalışma saatleri 15-19 arasıdır. Yani parlamento, toplandığı günler 4 saat çalışır. Bu ayda 50 saat, sekiz ay hesabıyla yılda 400 saat eder. Parlamenter maaşları 25.911 TL olduğuna göre, bir parlamenterin bir saatlik ücreti yaklaşık 520 TL'dır.

İşte bütün bu rakkamlarda millet'in vekilinin durumunu yansıtır.

CHP'nin son Kurultayında kabul edilen yeni tüzüğünün 2. maddesinde partinin amacı şöyle tanımlanır :

"CHP, ülkenin ve ulusun bütünlüğünü korumak, ülkenin güvenliğini, ulusun mutluluğunu ve refahını, sosyal adaletin yaygınlaşmasını ve insan kişiliğinin serbestçe gelişmesini sağlamak amacı ile; özgürlükçü parlamenter demokrasi kuralları içinde ve bu rejimi güçlendirecek biçimde, toplum ve Devlet düzenini ve kamu çalışmalarını yönetmek, denetlemek ve etkilemekle yükümlü; insan haklarına saygılı, milli, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ilkesine bağlı, demokratik sol bir partidir."

Yine aynı tüzüğün 3. maddesinde CHP'nin siyasal yaşam anlaşışı şöyle belirlenir:

"CHP ve üyeleri için siyasal yaşamda görev almak, onurlu bir toplum hizmetidir. Siyasal görevler, kişisel yarar için kullanılamaz. Partide siyasal etkinlik kazanmak için kimseye kişisel yarar sağlanamaz."

Evet, CHP tüzüğünde bunlar yazar. Ama bunlar ancak uygulama ile canlılık kazanır. Yoksa lafta kalır. Nitekim kalmıştırda. Çünkü parlamenter maaşlarının artırılması yönünde rapor hazırlayan komisyonun 5 CHP'li üyesi de bu raporu onaylamışlar ve raporun mecliste görüşülmesinde hiç bir CHP milletvekili karara karşı çıkmayarak ne denli sosyal adaletten yana olduklarını, siyasal görevlerini nasılda kişisel yarar için kullanmadıklarını ispatlamışlerdir.

CHP'li parlamenterler CHP grup toplantısında yaptıkları konuşmalarda ise gerçek kimliklerini daha bir açık seçik ortaya koymuşlardır. Örneğin devrimci (!) Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal; "Şerefimizle oynuyorlar ama ben bugün de yarın da bu parayı alacağım, sanki biz hırsızız da başkaları hazineyi mi koruyor" diyerek devrimciliğini ispatlarken, Ankara Milletvekili Kemal Ataman, "Daha önce çıkan yasaya göre Meclisin aldığı zam kararı yasal bir haktır" diyerek, yasaların üstünlüğü ilkesine ne denli bağlı olduğunu ortaya koymuştur!

Genel Başkan Ecevit'in zam kararına ne denli karşı olduğunu, nasıl da sosyal adaletten yana bulunduğunu ise, ne Sofya dönüşü verdiği şiddetli beyanat ve ne de grupta yaptığı konuşma yeterince belirtememiş, ama yine aynı grup toplantısında ki bir başka CHP'linin, Muhsin Batur'un açıklaması Ecevit'i temize (!) çıkarmıştır. Muhsin Batur grup toplantısında yaptığı konuşmada aynen şunları söylemiştir:

" Sayın Genel Başkan 6 ay önce zammın prensibine evet demiş, ancak zamanlamayı yöneticilere bırakmıştır. Bu durumda bu işin altından zor kalkarız."

Kısaca belirtmek gerekirse, Parlamenter maaşlarına yapılan son zam, milletle milletin vekilleri arasındaki uçurumu biraz daha açarken, öte yandan da CHP'nin gerçek yüzünü bir kez daha ortaya çıkardı.....

SOSYAL BİLİM ADAMLARIMIZ VE TARAFSIZLIK

Fikret Başkaya

Türkiyede düşüncenin "azgelişmişlik" içinde bulunuşunun temelinde sosyal bilimlerin "azgelişmişliği" yatıyor. Sosyal bilimcilerimizin büyük çoğunluğu gerçek anlamda bilimle ilgisi "fazla" olmayan kişilerdir. Sosyal bilimlerin ve düşüncenin geriliğide bir taraftan Cumhuriyet öncesi Osmanlı sosyal formasyonunun yapısından, diğer yandan da kapitalizmle bütünleşme sürecinin öznelliğinden ve 1923 sonrasonda da resmi ideolojinin "bilim ve düşün" alanına egemen olmasından ileri geliyor,

Şefik Hüsnü, AYDINLIK Dergisinin Kasım 1922'deki 10. sayısında yayınlanan "Türk Aydınları" başlıklı yazıda şöyle diyor, "Ulusal değerlerimizin dirhem dirhem satıldığı şu sıralarda aydınlarımız üstüne bir kaç söz söylemek zahmete değer. Hatta ben aydınlardan önce düşünürlere dair yazmayı düşünmüştüm. Fakat biraz araştırınca bizde böyle bir zümrenin var olmadığını gördük...(1)"

Sayın Profesör İlhan Arsel'de üniversiteden ayrılışıyla ilgili olarak verdiği bir demeçte, bilim adamlarımızın içinde bulundukları durumu şu acıklı ifade ile belirtiyordu."Çoğumuz Ortaçağ üniversitelerinde kapıcı bile olamayız." (2) Çoğu bilim adamlarımız Ortaçağ üniversitelerinde kapıcı veya katip olabilirler mi olamazlar mı ayrı konu. Gerçek olan bir şey varsa, bugün Üniversitelerimizin kapitalizm öncesi sosyal formasyonlara özgü bir yapıya sahip olduklarıdır.

Tayinle gelenler bir yana bırakılırsa (ki bu yöntem Cumhuriyetin ilk yıllarında yaygındı) çoğunun Profesörlüğü ile, harhangi bir bakanlık memurunun durumu arasında önemli hiç bir fark yoktur. Bir kere üniversiteye kapaklanınca bunların sırayla doktor, doçent, profesör olmeleri otomatik olarak gerçekleşir. Bu hiyerarşik kademede merdivenleri tırmanmada tek engel, yeni sorunlar ortaya atmak, bilimi, düşünceyi, ileriye götürücü işe yarar araştırmalar yapmaktır.(2)

Sorunlara bilimsel olarak yaklaşmak tehlikelidir. Sayın Profesörlerimiz kendi feodal saltanatlarını tehlikeye atacak, onların bilimsel zavallılığını açığa çıkaracak benzer girişimlere hışım ve şiddetle karşı koyarlar. Bilimsellikten, tarafsızlıktan uzaklaşıldığını ileri sürerler. (! ...) İçlerindeki uyumsuzu tasfiye etmek için hemen bir "kutsal ittifak" doğar aralarında. (!...) işe ideoloji karıştı derler. (! ..) Sürüye saldıran kurdun yarattığı telaş ve tedirginlik içindedirler. Onlar için bilim adamı tarafsız olmalıdır. Bu tarafsızlık ta , kurulu düzenin doğal ve değişmez bir düzen olduğunu, genç kuşağın kafasına yerleştirilmesidir. Bu sözde bilim adamlarının egemen sınıfa "bilimsellik", "bilimcilik" adı altında sundukları "faydalı hizmetler" bilimselliktir, tarafsızlıktır.

Bunların bir kısmı hizmetlerinin karşılığını fazlasıyla alırlar. Bankaların idare meclisi üyelikleri, çeşitli Holdinglerde yüksek maaşlı görevler, genel müdürlükler, müsteşarlık ve müşavirlikler... tarafsız bilim adamlarımızı mükafatlandıran kırıntılardır.

Bizim "tarafsız" sosyal bilimcilerimizin önemli bir bölümü egemen ideolojiyi gençlere aktarırken büyük çaba da harcamazlar. Auguste Compte, Emile Durkhaim vb, gibi burjuvazinin sosyal egemenliğine sözde bilimine destek sağlıyan pek sevdikleri "üstadlarının" düşüncelerine sahiptirler bunlar. Batıda aynı işi yapanların yazdıkları el kitaplarını Türkçeye çevirip altına imza atarlar. Burjuvazinin ideolojik sözcüleri olan A.Compte, E. Durkheim'in baştan aşağı yoz ve tutucu düşüncelerini aktarırken yaptıkları tarafsızlıktır (!...) , bilimselliktir. Bir başkası egemen sınıfların çıkarlarına dokunan temel sorunlara değindi mi, iş tarafsızlık olmaktan çıkar. Aynı şekilde Sayın tarafsız bilimciler" verdikleri bilirkişi raporlarında "yabancı ideolojilerden" söz ederler. Compte'un Durkheim'in Sosyolojisi, Samuelson'un tepeden tırnağa gerici iktisadı yabancı ideoloji değildir. Yerli ideolojidir. Yerli ideolojidir çünkü kurulu düzene karşı değil, onu yeniden üretmeye yöneliktir. O halde zararsızdır. (!) Çünkü egemen sınıfın çıkarlarına uygun düşen herşey muteberdir, millidir. (!...) Onun çıkarlarıyla çelişen herşeyde "gayrı milli" , "bozguncu" , "tehlikeli ve rarlıdır." Artık burada sapık ideolojiler söz konusudur. Uyumsuzluklar cezalandırılmalıdır. (!...)

Bu arada birde elaltından propaganda yürütülür. Filan Prof, Türkiye de bu konunun otoritelerinden gibi. (!...) Sayın Profesör hangi alanda yeni sorunlar ortaya atmıştır? Hangi bilimsel tartışmayı başlatmıştır?

Bir kere şunu açıkça belirtmek gerekir ki, sosyal bilimlerin öznel bir durumu vardır. Sosyal bilim konusuna giren olaylar öteki dallardan farklıdır. Burada özne ve nesne olma durumu söz konusudur. Bu nedenle sosyal bilim adamının pozitivistlerin anlamında tarafsız olması olanaksızdır. Toplum sınıflı toplum oldukça, tarafsızlıktan bahsetmek söz konusu olamaz. Sorunlara her yaklaşış ister istemez bir sınıf görüşünü yansıtacaktır. Bu nedenle, tarafsızlık görünümü altında kurulu düzenin savunuculuğunu yapanlar, olsa olsa egemen sınıfın çıkarlarına hizmet etmekten öteye gidemezler.

Gerçeği kavramada tutarlı olabilmek ancak tarihsel olarak ilerici, devrimci sınıfın yanında yer almakla olanaklıdır. Fakat bu, ilerici, devrimci sınıfın yanında yer almakla yapılan her analizin doğru olacağı anlamına da gelmez. Diğer yandan gerçeğe yaklaşma da sadece ilerici sınıfın yanında yer alanlar başarı sağlıyabilir diye bir kural da yoktur. Bu alanda örnekler eksik değildir.

Türkiyede bilim adamlarının büyük çoğunluğu düşünsel planda o kadar geridirler ki, Gramsci anlamında burjuva sınıfı için organik entellektüel işlevleri bile yerine getiremiyecek durumdadırlar. Feodal bir saltanattır kurdukları. Bütün amaçları kendi "iktidarlarını" korumaktır. Bu nedenle, genç bilim adamlarını üniversiteye yaklaştırmazlar. Bir kaza eseri girenlere karşı da son derece duyarlıdırlar. Sürekli olarak, sahip oldukları "bilim" tekelini bir baskı aracı olarak kullanırlar.

Bilimsellik adına bilimin gelişimini engelleyen, kurulu düzenin devamını sağlamada tarihsel misyon sahibi bu "bilimcilerden" ne bilimin, ne de halkın bekleyeceği fazla birşey yoktur. Aksine işçi sınıfının mücadelesinin başarısı, halkın kurtuluşu için, ideolojik planda küçümsenemiyecek bir tehlike teşkil ederler. Bunlara karşı ideolojik mücadele vermek bir zorunluluktur. Sosyalistler bu sözde bilim adamı ama, gerçekte burjuvazinin bilinçli müşavirlerinin, kapıkulu kafalı bilimcilerin şapkalarını düşürmede, bunların gerçek yüzlerin halka teşhir etme yolunda çaba harcamalıdırlar. Çünkü ideolojik mücadele son derece büyük öneme sahiptir.

TOPLUMSAL SİSTEM ve TOPLUMSAL BİLİM

Bülent Ece

Günümüz gelişmiş toplumlarında bilgi üretiminin ve dolayısı ile üniversitelerin özel bir önemi var. Bilgi üretimi öncelikle üretim sisteminin yeniden üretim özelliğinden kaynaklanarak yeni bilgilerin üretilmesini öngörüyor. Az gelişmiş ülkelerin bir çok alanlardaki bağımlılıkları bu alanda da ortaya çıkıyor. Teknolojik bilgi açısından öneminin yanısıra az gelişmiş ülkelerin bağımlılığı ekonomik ve siyasal bağımlılığın ötesinde boyutlar kazanmakta. Dolayısı ile "sanayileşme" olgusunun önlenemez bir özlem biçimine dönüştüğü azgelişmiş ülkelerde "sanayileşme"nin pek çok toplumsal sorunu çözeceği yaklaşımı uzun dönemde bağımlılık açısından tutarsız kalmakta. Her şeyden önce bilgi üretimi ve bilgi birikimi ile sanayileşme arasında doğrusal bir ilişki söz konusu. Bir başka önemli noktada şu: Bilgi üretimi tekeli gelişmiş ülkelerde oldukça, azgelişmiş ülkelerde pek çok fabrikanın kurulmuş olması bağımlılık ilişkisi açısından fazlaca anlamlı değil.

Öte yandan, gelişmiş ülkelerde araştırıcıların, öğretmenlerin sayısı hızla artıyor. Üniversiteler kurumlar hükümetler daha önce hiç görülmemiş ölçüde araştırma projeleri örgütleyip burslar veriyorlar. Kitaplar, raporlar, makaleler birbiri peşisıra yayınlanıyor. Özellikle toplumsal bilimlerde, bütün bu yüksek güçteki zihni faaliyet dünya toplumlarının nereye yöneldiği konusunda çok aç yeni ya da önemli görüş ortaya çıkarmaktadır. Hiç kuşkusuz bu nokta gelişmiş ülkelerdeki bilgi üretiminin var olan toplumsal yapı içinde işlevselliği dolayısı ile ortaya çıkmakta. Bir başka deyişle toplumsal bilim verileri gelişmiş ülke açısından işletmecilik ve verimlilik düzeyinde, az gelişmiş ülkeler açısından ise bağımlılık boyutlarının çeşitlendirilmesi düzeyinde işlevsellik kazanmaktadır. Bu işlevselliği en anlamlı biçimde Üniversitelere ayrılan fonlarda gözlemek mümkün (örneğin petrol araştırmaları, doğum kantrolü, az gelizmiş ülkelerde köylülüğün araştırılması gibi)

Böylece gerçeğin bütünsel olduğu görüşünü bütün bu araştırmalardan çıkarmak yerine, gelişmiş ülke yöneticilerinin dünya düzeyindeki uygulamalarından anlıyoruz. (Şili'de iktidarın devredilmesi ve pek çok ülkedeki CIA uygulamaları gibi)

Ancak kapitalizmin "metalaştırma" süreci açısından bu durumu doğal karşılamak gerekir. Çünkü bilgi üretiminin metalaştırma sürecinin dışında kalması olanağı kuşkusuz çok sınırlı.

Bu noktada metalaştırma sürecinin bir anlamda dışında kalma durumunda olan radikal toplumsal bilimin durumuna değinmek gerek. Son yıllarda radikal toplumsal bilimin verdiği önemli eserler azdır. Bunda hiç kuşkusuz yönetim çevrelerinin ve toplumdaki karar alma mekanizmasının yarattığı engellemelerin büyük payı var. Ancak öte yandan "Marksist toplum bilimciler Marx ve Engels ya da Lenin çağından bu yana sanki yeni bir şey olmamış gibi, çoğunlukla alışılagelen formülleri tekrarlamak yolunu seçiyorlar." Böylece günümüzdeki olguların ekonomik siyasal ve kültürel sonuçlarını kavramamızda temel olacak eserler çok sınırlı kalmakta.

Sonuç olarak bilgi üretiminin bağımlılık açısından önemi, özillikle azgelişmiş ülke düşünürlerine önemli sorumluluklar ve çabalar yüklemekte. Yoksa "bilimsel bağımsızlık" çıkmazı gelişmiş ülkelerin günümüzdeki konumlarını korumalarından başka bir sonuca vardırmaz bizi.

SOSYALİSTLER YANILMADILAR...

Bugün Türkiye'nin başında MC diye bir iktidar var. MC'nin kanatlarından birisi Alpaslan Türkeş'in Genel Başkanı olduğu Milliyetçi Hareket Partisi (MHP). Bu küçük parti bugün Türkiyedeki faşist hareketin başını çekiyor. İdeolojisi ve uyguladığı yöntemlerle Batı'daki modellerine benzeyen MHP, MC içinde yer almasından yararlanarak, Bakanlıklarda, Genel müdürlüklerde kilit noktalara adamlarını yerleştiriyor. TRT ve Milli Eğitim Bakanlığı kanalıyla ideolojisini yayıyor. Beslediği ve "ülkücü" adını verdiği komandolarını ilericilerin, sosyalistlerin üzerine salıyor. Yaygın bir terör uyguluyor. Bugün artık Türkeş'in ve Genel Başkanı olduğu MHP'nin, ırkçılığı kendisine bayrak edindiğini bilmeyen çok az kişi var.

Ama yıllar önce kimse bunun farkında değildi. Bu durumu ve CKMP'nin Türkeş yönetiminde hızla ırkçı-faşist bir partiye dönüşeceğini sadece sosyalistler görüyor, ama onların bu konuda "ilerici", "demokrat" çevrelere yaptıkları uyarılar, tebessümle karşılanıyordu. Aradan yıllar geçti. CKMP, MHP oldu. Ve aynen sosyalistlerin işin başında söylediği gelişimi gösterdi. Bu arada ortaya da şu gerçek çıktı: Sosyalistler yanılmıyor... Aşağıya aldığımız ve Malatya'da yayınlanan 14 Ağustos 1965 tarihli toplumcu "HALKIN DERDİ" gazetesinde çıkan Avukat M'Hayrettin Abacı imzalı yazı, bunun en açık kanıtı.

BÜTÜN YURTSEVERLERİN, BÜTÜN HALKÇI VE DEVRİMCİLERİN, TÜRK YURDUNUN HUZUR VE SÜKUNUNU İSTEYENLERİN CKMP İÇİNDE YUVALANAN IRKÇILARA DİKKAT ETMELERİ GEREKİR.
(M.Hayrettin Abacı, Irkçılar CKMP'de, HALKIN DERDİ Gazetesi, 14 Ağustos 1965, Malatya)

HALKIN DERDİ
(Haftalık Toplumcu Halk Gazetesi)
14 Ağustos 1965 — **Fiatı 10 Kuruş**
...ssizlik aldı yürü...

Geçenlerde yapılan genel kongresi sonunda Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisinin Genel Başkanlığına Alpaslan Türkeş getirildi.

Alpaslan Türkeş, 27 Mayıs devrimine karışmış, Milli Birlik Komitesine girmiş, daha sonra bu komitenin 14 leri arasında yurt dışına çıkarılmış bir emekli albaydır.

Türkeş'in ötedenberi faşist ve ırkçı eğilimleri olduğu yaygın şekilde yazılmış ve söylenmiştir. Kendisi ise geçenlerde Milliyet gazetesine verdiği ve bazı yerlerinde aklınca Türkiye İşçi Partisini tenkid ettiği beyanatta ırkçı olmadığını iddia etmektedir. (Bkz. 5-6 /8/1965 tarihli Milliyet gazetesi)

Oysaki Alpaslan Türkeş'in hiç değilse hayatının bir devresinde apaçık ırkçı olduğu, bugün de kendisi gibi bir çok ırkçı ile işbirliği yaptığı ve bu ırkçıların halen CKMP'ne doluştuğu belgelerle sabit bir gerçektir.

Irkçılık, milletin kasabı olan Hitler zamanında Almanyada uygulanmış korkunç ve caniyane bir tutumdur. Irkçılara göre ırklar üstün ırk- aşağı ırk diye ayrılırlar. Üstün ırkın yaşadığı topraklarda barınan aşağı ırklara hayat hakkı dahi verilmemelidir. Bunlar imha edilmelidir.

Görüldüğü gibi ırkçılık bilimsel gerçeklere aykırı olarak milleti parçalayıcı, toplumu huzursuzluğa götürücü bir akımdır. Milli bütünlüğümüze aykırıdır. İnsancıl düşünce ile bağdaşmaz.

Irkçılık bizim memlekette daha çok Nihal Atsız adında birisi tarafından yayılmağa çalışılmıştır. Bu Atsız saçlarını dahi benzetecek kadar Hitler hayranlığı ile tanınır. Onun Hitlervari çekilmiş bir fotoğrafını görmek için R.Oğuz Türkkan adında birinin 1943'de yayınladığı Kuyruk Acısı adlı kitabın 100. sayfasına, Yeni Yol dergisinin 30 Eylül 1940 tarihli 2. sayısına, Yeni Adam dergisinin 15 Nisan1937 tarihli 172. sayısına bakabilirsiniz.

İşte Alpaslan Türkeş bu Nihal Atsız'ın yetiştirmelerinden ve ülküdaşlarındandır. Bu Atsız'ın 1943 yılında ikinci defa yayınladığı Orhun adlı derginin 12. sayısında bir anket açılmıştır. Bu anketin 2. suali söyledir:

"Türkçülüğün baş unsuru size göre ırkçılık mıdır ?"

Aynı anketin 4. suali ise şöyledir : "ırkları ve aşağı olarak ayırmağa taraftar mısınız ? Tarftarsanız üstünlük sebepleri olarak kahramanlık, savaşçılık, ahlak, ilim, teknik, din vesaireden hangilerini görüyorsunuz ?

11. suali ise şöyledir : 'Türk milletinin güçlenmesi için okullarda askeri bir terbiye sistemine mi? yoksa serbest bir terbiye sistemine mi taraftarsınız ?"

Bu Ankete derginin 14. sayısında Alp Arslan adı ile verilmiş cevaplar var. Bu Alp Arslan çok kuveetli ihtimal olarak Alpaslan Türkeştir. Verdiği cevaplar ise şöyledir.

2. Suale: En başta ırkçılık olmak üzere hepsi Türkçülüğün içine girer.

4. Suale : Taraftarım. Türk ırkı yeryüzünün en üstün ırkıdır. Bu üstünlüğün baş sebepleri de ahlak ve ilimdir.

11. suale: Askeri terbiyeye taraftarım.

Nitekim Alpaslan Türkeş, 1944 yılında, Nihal Atsız, AP. Senatörü Fethi Tevetoğlu, düşük DP. Milletvekili Sait Bilgiç (AP. Milletvekili Sadettin Bilgiç' in kardeşi) , gene son kongrede CKMP genel idare kuruluna seçilen Hikmet Tanyu ve diğer bazı kimselerle beraber yargılanmış, o zaman Türk Ceza Kanununun ırkçılığı suç saymamasından faydalanarak beraat etmişti.

Bu yargılama sırasında Örfi İdare Kumandanlığının son tahkikatın açılması kararında Alpaslan Türkeş hakkında aynen şöyle denilmektedir:

"Alpaslan Türkeş 1937-1938 senesinde Nihal Atsız'ın pençesine düşmüş ve siyasi faaliyetten tamamen uzak askeri camianın temiz havasını bulandırmağa yeltenmiştir. Atsızı gölgede bırakacak derecede ırkçı, turancı ve menfidir."(Bkz. 8. Eylül 1944 tarihli Tasvir-i Efkar gazetesi)

Görüldüğü üzere Alpaslan Türkeş inkarına rağmen ırkçıdır. Ve geçmişinden bahsederken "gerçekten bir zamanlar ırkçıydım, fakat şimdi değilim" dahi diyememektedir.

CKMP'ne genel başkan seçilen Alpaslan Türkeş ırkçı olduğu gibi bugün onun CKMP'de kader birliği yaptığı bazı kişiler de ırkçıdır. Mesela CKMP genel idare kuruluna seçilen eski AP Kastamonu Milletvekili İ. Hakkı Yılanoğlu da yukarıda sözü geçen ankete, aynı derginin 14. Sayısında aynen Alpaslan Türkeş'in verdiğine benziyen cevaplar vermiştir.

Gene CKMP genel idare kuruluna seçilen Hikmet Tanyu'da ırkçı yayınlar yapan Bozkurt, Gök-Börü, Orkun gibi dergilerde pekçok ırkçı yazılar yazmış bir kimsedir.

Alpaslan Türkeş bugün de Nihal Atsız etrafında kümelenen ırkçı grubun adamıdır ve onlarla geniş ilişkisi vardır.

Nitekim, Orhun dergisinin 12. sayısında sözünü ettiğimiz ankete verdiği cevapta ırkçılığı benimseyen, okullarda gittikçe sertleşen bir disiplin terbiyesine taraftar olduğunu belirten ve iki üç yıl önce yayınladığı Milli Yol adlı dergide Doğu Anadolu halkını tedip ve islah için Orta Asyadan Kırgızların getirilmesini salık veren İsmet Rasin Tümtürk'ün gene bu Milli Yol dergisinin 2 Mart 1962 tarihli 6. sayısında "Alpaslan Türkeş hakkında bir görüş" adıyla yayınlanan bir yazıda bol keseden Türkeş methiyesi yapılmakta "milli kaptan hazır" diye laflar edilmektedir.

Gene bu İsmet R. Tümtürk'ün Milli Yol dergisinin 16 Kasım 1962 tarihli 42. sayısında Mecliste Nurculuk hakkında Adalet ve İçişleri Bakanlarına yöneltiği bir sorudan dolayı yukarıda adı geçen CKMP genel idare kurulu üyesi Yılanlıoğlu "tok sözlü ve doğrucu" olarak övülmektedir.

Yukarıda sözünü ettiğimiz yargılama ile ilgili olarak bu ırkçılar tevkif edildikleri 3 Mayıs gününü kendi aralarında milli bayram olarak kutlamaktadırlar. İşte 1965 yılının 3 Mayısı dolayısıyla, halen Atsızın yayınladığı Ötüken dergisinin 1 Mayıs 1965 tarihli sayısında çerçeve içinde Türkeşin bir mesajı yayınlanmıştır.

BU AÇIKLAMALARIMIZI ÖZETLERSEK :

1. Bugün CKMP içinde faaliyet göstererek genel başkanlığı kadar yükselen Alpaslan Türkeş ve bir kısım arkadaşları, ırkçı olduklarını açıkça itiraf edecek kadar ırkçı, gerici, faşist akımlara taraftarlık etmişlerdir.

3. Söz konusu çevrenin ırkçılığı ise yayınladıkları yüzlerce yayının ortaya koyduğu gibi kelimenin tam manası ile, tevili mümkün olamıyacak şekilde saçma ve çok tehlikeli, bölücü bir ırkçılıktır.

4. Alpaslan Türkeş ve arkadaşları görüş ve düşüncelerinde bir değişiklik olduğunu, ırkçılığın yanlış ve sakat bir akım olduğunu anladıklarını da hiçbir zaman söylememişlerdir.

5. Bu ırkçıların bir kısmı da bugün AP içindedirler. Fethi Tevetoğlu, Sadettin Bilgiç, Osman Turan gibi. Bunların gizliden gizliye Türkeşe sempati besledikleri muhakkaktır. İleride bunların AP'ni Türkeş'e yaklaştırma veya bir kütleyi peşlerinde sürükleyeceklerini anladıkları anda CKMP'ne geçmeleri beklenebilir. Bu durum, yurdumuzda faşist akıma biraz daha güç kazandırabilir.

6. Bütün bu haller bütün yurtseverlerin, bütün halkçı ve devrimcilerin, Türk yurdunun huzur ve sükununu istiyenlerin şimdilik CKMP içinde yuvalanan ırkçılara dikkatlerini toplamalarını gerektirir.

Şurasını da açıklamak gerekir ki CKMP'deki bu ırkçı eğilim bir tarafa, CKMP'li olarak Türkeş'in getirdiği program olsun, ileri sürdüğü düşünceler olsun tipik bir faşist eğilimi gayet açık şekilde yansıtmaktadır. Programda belirtilen amaçların kritik yetisinden yoksun kişilerin hoşuna gidiciliğinin yanında bu amaçlara ulaşılmak için yeterli bir yol gösterilmemesi dahi faşizme has, kütleleri lafla avlayıp, kapitalistlere sömürtme metodunun bir yansımasıdır. Yeter derecede bilgi sahibi olmayan toplumcuların bu konularda aydınlatılması yerinde olur.